

Naročnina mesečno
35 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljaka izdaja ce-
loletna 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kapitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2670 — nočna 2994, 2994 in 2954

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cek račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate.
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2990

SCLOVENECE

Sovjeti kot vojna sila

Prvi petletni gospodarski načrt sovjetske Rusije (pjetiletka) ni obsegal le gospodarske obnove, ampak je imel za cilj tudi zelo obsežno tehnično preobnovo sovjetske armade. Istemu vojaškemu namenu je posvečen tudi velik del druge petletke. Pretekli teden so sovjeti praznovali 17. obletnico obstoja rdeče armade. Ob tej priložnosti je njihovo časopisje kakor tudi radio v vseh evropskih jezikih proslavljalo ogromno vojno silo sovjetrov in poudarjalo, da ni nobene armade na svetu, ki bi se številčno in tehnično mogla s sovjetsko primerjati. Mnogo, kar je ob tej priložnosti bilo govorenega, je brez dvoma bilo priročno propagandnim svrham. Tudi ni dvoma, da Potemkin se vedno živi v Rusiji, s katerimi skušajo sovjeti oplasti domače in tuje sovražnike. Toda vseeno bi bil svet v bridki zmoti, ko bi mislil, da gre le za papirnate strahove. Iz poročila, ki ga je 30. januarja podal Tuhačevski, namestnik vojnega komisarja pred VII. vseruskim sovjetskim kongresom, se v resnici da sklepati, da sovjeti razpolagajo z armado, ki številčno in po množini vojnega materiala presega vojne sile vsake druge velesile. Poglejmo samo nekaj številke.

Tuhačevski je navedel, da je število stalne stoječe armade bilo od 562.000 povišano na 940.000, torej armada, s kakršno carska Rusija niti približno ni razpolagala. V slučaju vojne bi to milijonsko vojsko s postopno mobilizacijo bilo mogoče zvišati na 13 milijonov mož! Nadalje navaja poročilo, da je armadno vodstvo posvetilo zadnja leta posebno pažnjo motoriziranju armade in zračnemu letalstvu.

Kar tiče mehanizacije bojnega orožja, je Tuhačevski navajal, da se je od 1931 dalje število malih tankov pomnožilo za 2475%, število lahkih bojnih voz za 760% in število srednjih tankov za 762%. Nemški strokovnjaki, ki se opirajo na podatke obširno razporedene nemške špionaže v Rusiji, trdijo, da razpolagajo sovjeti že danes najmanj s 5000 tanki, torej z mnogo več, kot Francija ali Anglija.

Se mnogo bolj gigantska pa je sovjetska zračna sila, ki brez dvoma že danes predstavlja najmočnejšo zračno brodogoj na svetu. Šef sovjetskega zračnega brodogoja Kripin pa izjavlja, da reorganizacija vojnega letalstva še niti ni končana! Zunanji komisar Litvinov, odkar ima besedo tudi v Zenevi pri Zvezi narodov, kaj rad brenka na miroljubne strune. Njegovi govori o razorožitvi in svetovnem pobratinstvu so naravnost gniljivi. Toda vojaška sila sovjetrov, samo kar jo predstavlja zračno brodogoj, je mnogo večja, kakor bi jo Rusija dejansko potrebovala za obrambo. Zračno brodogoj, kakor so ga zgradili sovjeti, predstavlja največje in najučinkovitejše napadalno orožje, ki ga sploh ima kaka država. Številke, ki jih sovjeti sami navajajo, dokazujejo, da sovjetska armada nima več obrambnega značaja, ampak da se je preoblikovala v izrazito napadalno silo. Ako pomislimo, da boljševidem ni nikdar opustil misli na svetovno revolucijo, zadobiva silna zgraditev njegovih vojnih sil čisto drug značaj in drugačen pomen, kakor pa so ga hotele tiste ozko-srčne evropske države, ki so s svojo diplomatsko in finančno pomočjo pomagale ustvarjati to orožje — proti sebi!

Danes imajo seveda sovjeti že tako visoko razvito tehniko, da neodvisno od inozemstva sami lahko krijejo vse tehnične potrebe za oboroževanje. Razven tega imajo po naravi dane prednosti, kakor jih nima nobena druga država. To so neizčrpne rezerve človeškega materiala, veliki prostori in pa ogromna naravna bogastva, ki prihajajo za vojno industrijo v poštev, kakor železo, jeklo, premog in nafto. Treba je priznati, da so te tri prevažne činitelje razumeli sovjeti jako smoteno uporabiti za svoje vojaške cilje.

V letnem vojaškem poročilu razorožitvene komisije v Zenevi za leto 1934, ki je sestavljeno po uradnih podatkih, kakor jih daje vsaka država sama na razpolago, beremo, da imajo sovjeti 750 vojnih letal. Toda Tuhačevski je izjavil, da je že 30. januarja letos bilo v polnem obratu 17 tovaren za vojna letala, razven tega pa jih je več še v delu. Potem so zgradili 5 velikih tovaren za motorje, od katerih je največja v Gorkem (prejšnji Nižni Novgorod), kjer delajo delavci na rekordno hitro. Nadalje je že 11 tovaren za instrumente, ki so vojnim letalom potrebni. V obratu je torej 33 tovaren, ki izdelujejo potrebščine za vojna letala. Vse tovarne so po strateških vidikih nameščene tako globoko v notranjosti Rusije (večina na Uralu), da so za sovražne zračne napade nedosegljive. Število sovjetskih bojnih letal je po cenitvi inozemskih vojaških izvedencev znašalo lani v oktobru 4300 in je letos v februarju naraslo na čez 5000, kar pomenja, da so sovjeti prekosili tudi Francijo, ki je bila do sedaj največja zračna vojna sila.

Vodstvo sovjetskega zračnega oboroževanja polaga posebno važnost na gradnjo velikih bojnih letal. V zadnjem času se je pojavila nova zračna krizarka tipa »Št. 6«. Ta zračni nestor goni šest motorjev, vsak s pogonsko močjo 1000 konjskih sil. Oborožen je z dvema brzostrelnima topovima, ima 12 streljnih in more vzeti s seboj 8 ton bomb za bombardiranje sovražnih pokrajin. V gradnji pa so še večja letala tipa »Maksim Gorki«, ki ga sovjeti že sedaj uporabljajo za propagandne polete. To letalo je že prava zračna ladja, teža 40 ton. Pogonska sila znaša 8000 konjskih sil, ki s hitrostjo 240 km na uro lahko prevažajo 60 ljudi. Vidimo, da gre že za prave zračne trdnjave, ki bi v slučaju vojne sejele daleč v sovražni pokrajini smrt in razdejale.

Sicer sodijo vojaški krogi drugod po svetu o uporabnosti in vrednosti ogromnih sovjetskih zračnih krizark zelo različno. Mnogi mislijo, da so predvsem izraz tiste gigantomanije, ki jo boljševidi kažejo v vseh svojih tehničnih podjetjih. Toda odločilno je, da so se sovjeti za tovrstno zračno orožje odločili, ki je izrazito napadalnega pomena. Kajti tudi Litvinov bo moral priznati, da zračni stroji sovjetskega tipa ne morejo imeti namena obrambe lastne zemlje, ampak edinele — rušiti in uničevati sovražno zemljo.

Anglija posreduje na vse strani

Sir Simon bi rad združil v bratskem objemu vso Evropo, toda Angleži se ne marajo vezati ne z Rusijo ne z Nemčijo

Za podonavski pakt in zoper vojno v Afriki

London, 28. febr. Tukaj je glavni predmet političnih razgovorov potovanje sira Johna Simona po centralni Evropi in na Daljni vzhod.

Nameravani obisk v Parizu, ki nima uradnega značaja, bo pa imel precejšen političen pomen, se splošno odobrava. Sir Simon odputuje v Pariz že danes. Predmet pariških razgovorov bo seveda v prvi vrsti znani pakt, ki bi ga Francija rada sklenila v svrhu popolnega zagotavljanja miru z vsemi velesilami Evrope, vključno s Rusijo, pri čemer želi, da bi postali članici tega varnostnega in mirovnega sistema tudi Nemčija in Poljska. Nadalje zanima Simona podonavski pakt, glede katerega so v Parizu po obisku pariških ministrov prišli do sklepa, da je treba konvencije, ki sta jih podpisala januarja meseca v Rimu Laval in Mussolini, v nekaterih točkah izpremeniti in jih posebno prilagoditi željam in zahtevam držav Male zveze.

Potovanje sira Simona v Berlin se smatra ne samo kot akt vpljivosti, ampak tudi kot nujna politična potreba, ker je Anglija prevzela nalogo, da posreduje med Francijo in Nemčijo, ker zelo želi, da bi se Nemčija ne izključila od pogodb, ki jih boče Francija skleniti, da se ustali položaj v Evropi. Tudi nameravani obisk Simona v Pragi se smatra za važen in potreben akt, ker je pač Mala zveza postala zelo pomemben faktor mednarodne politike, ki mu tudi v tem slučaju, oziroma prav posebno v tem momentu gre važna beseda. Drugače pa je s potovanjem sira Simona v Moskvo.

Potovanje Simona v Moskvo zbujala velike pomisleke

Ta odpor izhaja predvsem iz krogov konservativne stranke. Priznava se, da ima Simon samo plemenit namen, da igra angelja miru in angleški politični krogi so s tem popolnoma zadovoljni, dokler Velika Britanija ne bo sprejela v trnjejem vprašanju vzhodne Evrope kakršnihkoli garancij. Toda nekateri se boje, da ne bi sir Simon take obveznosti sprejel nase, in sicer na pritisk Rusije, Poljske in Češkoslovaške, ako bi sir Simon napravil Nemčiji kakšne koncesije zato, da preuaga njene antipatije do Rusije in pa odpor Poljske, da vstopi z Rusijo v vzhodni pakt. Velika Britanija se sploh nahaja v neprijetnem položaju, ker je mogoče, da bo Nemčija odbila njene predloge, kar bo škodovalo njenemu prestižu in obenem poglubitilo nasprotja, ki ostajajo v Evropi. Ako pa bi Velika Britanija napravila kakšne koncesije in se kakorkoli že obvezala, bi njena vlada gotovo začela na najhujši odpor angleškega javnega mnenja, ki je in ostane sovražno vsakim obveznostim Anglije v Evropi, posebno pa na vzhodu, kjer Anglija, kakor pravijo ti krogi, nima na evropskem vzhodu prav nobenih interesov. Konservativna stranka je odločno proti vsaki antanti Anglije z Rusijo pa tudi zoper vsako zvezo z Nemčijo.

Opomin Italiji

Med drugim razvija angleška vlada veliko dejavnost tudi glede abesinskega vprašanja, ki je bilo 28. t. m. tudi predmet interpelacije v angleški zunanji zbornici. Angleški poslanik v Rimu je dobil nalog, da Mussoliniju na prijateljski način sporoči, da bi Velika Britanija zelo rada videla, če bi Italija v svojih zahtevah napram Abesiniji popustila. Anglija ni proti italijanski vojaški ekspediciji, ker priznava, da bo Italija mogla le na ta način pridobiti tiste politične in gospodarske ugodnosti, ki jih želi, se pa odločno boji vojske, ki bi mogla roditi mednarodne težave in zapletitjaje.

Goreča želja za ureditev Podonavja

Glede abesinskega vprašanja se vršijo živahni razgovori tudi med Lavalom in italijanskim poslanikom v Parizu. Vendar pa se razgovori med Francijo in Italijo te dni v prvi vrsti sučejo okoli podonavskega pakta. Francija to zadevo zelo urgira in meni, da je diplomatska predpriprava za končno redakcijo takega pakta v glavnem gotova, vsaj kar se tiče Francije, Italije, Anglije in Avstrije. Seveda

manjka še najbistvenjšega elementa, to je pristanka Male zveze, radi česar ta zadeva ne bo šla tako hitro in gladko, kakor je to želja velesil.

Poljska se je obrnila proti Nemčiji

Berlin, 28. februarja. b. Zelo neugoden vtis je napravil v berlinskih političnih krogih napad glav-

nega organa poljske vlade »Kurier Poranny«, ki izhaja v Varšavi. V članku se ostro napada Nemčija zaradi njenih poskusov, da napravi razdor med Parizom in Londonom. Zaradi tega nenadnega ostrega napada na Nemčijo, ki ga je cenzura pustila v javnost, so nemški politični in vladni krogi zelo vznemirjeni in z zanimanjem pričakujejo nadaljnjega razvoja dogodkov.

Sir Simon v Parizu Pot v Moskvo zadeva

na težkoče - Pač pa bo Simon šel posredovati v Berlin

Pariz, 28. febr. c. Angleški zunanji minister je danes dopoldne z letalom redne letalske proge prišel v Pariz. Danes zvečer predava v dvorani pariškega »Tempsa« o angleškem parlamentarizmu.

Takoj po svojem prihodu se je Simon podal v angleško veleposlaništvo, kjer ga je kmalu nato obiskal Laval. Nato je angleški veleposlanik sir Robert Clerk priredil svečano kosilo v veleposlaništvu, katerega se je udeležil tudi Laval. Po kosilu so se nadaljevali razgovori med Lavalom in Simonom.

O teh razgovorih se izve sledeče: Sir John Simon je obvestil Lavalu o poteku večerajšnje seje angleške vlade. Sporočil mu je, da je bila večina vladarja to, da gre Simon iz Berlina v Moskvo. Toda nekaj članov vlade je imelo svoje pomisleke, rekoč, da taka pot v Moskvo še ni dovolj pripravljena. Zato naj bi šel prej v Moskvo lord Eden, ki bi naj s sovjetsko vlado vsa vprašanja razčistil. Šele nato bi mogel kdaj pozneje sir John Simon potovati v Moskvo. Lord Eden bi tudi lažje na povratku obiskal Varšavo, Prago in Dunaj, ker se vprašanja,

tičočja se teh vlad, načelno niso tako v ospredju, da bi bilo možno voditelju angleške zunanje politike tvegati potovanje v prestolnice, ki so na vprašanjih londonskega sporazuma preveč neposredno zainteresirane.

Pač pa je bilo pri današnjem sestanku med Lavalom in sirom Johnom Simonom ugotovljeno popolno soglasje, kako se naj postopa pri pogajanjih v Berlinu. Laval je zaprosil Simona, da naj v Berlinu zastopa tudi francosko stališče, ker je to čisto istovestno z angleškim stališčem. Simon je to obljubil. Pa ne samo to, Lavalu je sporočil, da se bo iz Berlina v London vračal skozi Pariz in takoj lahko osebnim poročal Lavalu o uspehih svojega potovanja v Berlin.

Pred sestankom med Simonom in Lavalom je obiskal Lavalu sovjetski veleposlanik v Parizu Potemkin. Lavalu je sporočil, da naj zastopa sovjetsko mnenje pri današnjem sestanku s Simonom. Razgovori se bodo nadaljevali še zvečer s Flandinom.

Italija ne odneha Abesinija pripravljena, da se pobola - Srb v Parizu

in Londonu zaradi italijanskih vojaških priprav

Pariz, 28. febr. Abesinski poslanik v Rimu je sprejel zastopnike mednarodnega tiska in jim podal slovesno izjavo, da Abesinija nikakor ne misli na napad na italijanske kolonije. Abesinija se resno prizadeva, da bi se našla mirna rešitev spora z Italijo in je tudi pripravljena plačati od Italije zahtevano odškodnino 800.000 lir, ako bi se izkazalo, da je res ona kriva incidenta v Ualulu.

Ta izjava pa italijanskim političnim krogom začuda ni zadovoljila in izjavljajo, da Abesinija ne kaže nobene dobre volje za ohranitev miru. Sicer Italija ne namerava nobene vojske, ampak zahteva samo ustanovitev nevtralnega pasu... Vojaške priprave Italije pa se nadaljujejo in je zopet odplula v Afriko ladja in sicer »Arabija« z novim transportom vojakov.

To nadaljevanje vojaških ukrepov od strani Italije je tako v Parizu kakor v Londonu ustvarilo neko nerazpoloženje napram Italiji in tako Laval kakor Simon, zelo pritiskata na Italijo, da v tem oziru ne bi pretirala in ne bi ustvarjala možnosti, da se spor z Abesinijo poglubi in zapre pot za mirno poravnavo. Pri tem sta tako Francija, kakor Anglija izjavili italijanskim zastopnikom v Parizu in Londonu, da na noben način ne želita vojske v vzhodni Afriki. V Parizu so sicer mnenja, da namigavanje italijanskih listov, ki so pisali, da Italija lahko mobilizira 7—8 milijonov vojakov, nimajo toliko namena, da bi se ustrašila Abesinija, ampak da bi se premislili oni, ki bi morebiti

Zagrebska vremenska napov. Zmerno hladno. Dunajska vremenska napoved: Oblačno z dežjem.

hoteli izrabiti zaposlenost Italije v vzhodni Afriki, da bi zanetili nemire v Avetriji.

Abesinija skrajno popustljiva

Italija pa odpošila čete naprej

Rim, 28. febr. AA. V vzhodno Afriko odhajajo zopet novi oddelki. Na parnik »Leonardo da Vinci« se je vkrcalo 1200 vojakov in oficirjev. Med temi je tudi general Pavone, poveljnik messinske divizije. Iz Neaplja sta odplula dva parnika z vojnimi gradivom in 400 vojakov. Prihodnje dni krenejo v vzhodno Afriko trije parniki s še eno divizijo.

Addis Abeba, 28. februarja. c. Abesinski cesar Hajle Selasie je danes poslal posebno pismo italijanskemu kralju Viktorju Emanuelu in ministrskemu predsedniku Mussoliniju. V tem pismu sporoča cesar, da želi mirno poravnavo vseh sporov med Italijo in Abesinijo. V slučaju, da bi najvišje posredovanje ne bi uspelo, potem se bo Abesinija obrnila na Zvezo narodov, da naj posreduje in zavaruje Abesinijo.

Pariz, 28. februarja. c. Danes so bile odposlane nove čete v Somalijo. Iz Addis Abebe sporočajo, da se pogajanja ne pomaknejo z mrtve točke. Italijanski poslanik se ne zadovoljuje s ponudbami Abesinije v svrhu sprave.

Gospodarski svet MZ

Praga, 28. februarja. c. Danes se je tukaj zaključilo četrto zasedanje gospodarskega sveta Male zveze. Zasedanje je trajalo od 18. do 27. februarja. Na konferenci se je predvsem razpravljalo o zboljšanju trgovinskih odnosov med državami Male zveze. Na tej konferenci je bil tudi izdelan načrt za izmenno blaga v letu 1935. Prav tako je bil vsem trem vladam predložen podroben načrt za končno gospodarsko zblizanje med državami Male zveze.

Zopet demonstracije na Dunaju

Dunaj, 28. februarja. c. Danes opoldne so se na Dunaju razvile bučne narodno-socialistične demonstracije. Na dunajski univerzi se je zbralo dijaštvo in začelo vzklikati Nemčiji in Hitlerju ob priložnosti predaje Posaarju Nemčiji. Dijaki so tudi zapustili univerzo in demonstrirali na ulicah. Na anatomskem inštitutu je prišlo do posebnih hudih nastopov med dijaštvom in policijo. Policije je aretirala 200 dijakov in jih kmalu nato izpustila. Dijaki so tudi prepevali nemške in hitlerjeve himne.

V Alžiru zopet mir

Pariz, 28. febr. AA. Iz Alžira poročajo: V nasprotju z vestmi, ki so se razširile v inozemstvu, zadnje čase ni prišlo tu do antisemitskih izgovorov. Vsem Alžiru vladata mir in red.

Toda ta mir ni popoln...

Pariz, 28. febr. AA. Iz Orana poročajo, da so tamošnji pristanški delavci stopili v stavko. Trgala bo en dan. Delavci stavkajo iz protesta proti prihodu petrolejskih parnikov. Po ulicah je demonstriralo kakih 2000 ljudi. Vojaški oddelki varujejo državne urade.

Italija oborožuje Kitaj

London, 28. februarja. AA. Iz Hongkonga poročajo, da je tamkaj te dni zbudil veliko pozornost prihod ene izmed najmodernejših italijanskih torpedov, ki lahko razvije hitrost 50 vozlov. Torpedovka spada k skupini štirih ladij tega tipa, ki jih Italija pošlje kitajski vladi v Kantonu.

Nemčija dobi posojilo iz Anglije

Berlin, 28. februarja. c. Ze več dni se mudi v Berlinu neki tajnistveni angleški finančnik, ki po svojih zastopnikih vodi pogajanja z nemško vlado. Ta pogajanja so se vodila že meseca decembra, toda takrat niso uspela, ker je ta finančnik zahteval, da se mora Nemčija sporazumeti z zapadnimi velesilami. Takrat je bila nemška vlada poslušna in sklenila sporazum o Posaarju, ki je posebno Anglijo zelo navdušil. Sedaj se je pa ta finančnik znova podal v Berlin in sedaj vodi z nemško vlado pogajanja, ki so pred zaključkom. Govori se, da je

Vsakdo se bo vprašal, koliko ogromnega denarja mora pač stati tako silno oboroževanje »proletarske« države, kakor ga zagotavlja sploh ne pozna. In res, sovjetski vojni proračun je večji, kakor vsake druge države na svetu in presega tudi vojaške izdatke Amerike, ki so nekaj časa imele tozadevni rekord. Leto 1931 so sovjeti navedli vsoto 1500 milijonov zlatih rubljev kot svoj vojni proračun. To je v našem denarju nekako 52 milijard dinarjev. Zadnja leta pa so vojni proračun več kot podvojili. Nemci računajo, da za l. 1935 predviden vojni izdatek sovjetrov znaša 14 milijard mark! To je vsota, ki v zgodovini oboroževanja sploh nima primere! In vse to morajo sovjetski narodi naravnost pristradati. Ali je mogoče, da bi se še kdo našel, ki bi verjel, da vse to ogromno oboroževanje boljševidna v resnici služi izključno ljubemu miru, o katerem nam tako sladko pripoveduje Litvinov?

ta finančnik sam angleški petrolejski kralj sir Henry Detterding. Ta je sedaj po svojih zastopnikih ponudil nemški vladi 600 milijonov mark, to je 10 milijard dinarjev posojila. Detterding zahteva samo monopol nad gotovimi predmeti, ki se uvajajo v Nemčijo. Pogajanja so tik pred zaključkom in pomenijo gotovo veliko gospodarsko pomoč Nemčiji, ki je zadnji čas bila v zelo težkem finančnem položaju.

Tem pogajanjem je pripisovati, da je Nemčija pokazala Franciji v zadnjem času prijaznejši obraz in se dela, kakor da je pripravljena sprejeti načrt Francije glede na konsolidacijo evropskega miru. Na drugi strani pa je Anglija pripravljena iti Nemčiji na roko, da se vpoštevajo v tem oziru njeni pogledi in želje.

Kulturni boj v Nemčiji

Leipzig, 28. februarja. V učnem načrtu za mestne šole mesta Leipziga se določa sledeče: »Veroučitelj se mora zavedati, da ima nemška mladina več pravice do tega, da izve o verskih in npravnstvenih nazorih svojih nemških prednikov, kakor pa o zgodbah starega testamenta. Zato mora veroučitelj ob vsaki priložnosti pritegniti k primerjavi germanske vero in seznaniti otroke s starogermanskimi verskimi nazorji, običaji in pravom. V višjih razredih se mora germanska religija proučevati še temeljitje in posvečati pozornost prodiranju krščanstva v germanski svet. Pri tem se ne sme zanemariti, da je Cerkev potlačila znaten del germanskega duha in čuta za svobodo.«

Kdo bo izbiral kandidate?

Ljubljana, 28. febr.

V časopisju, zlasti v tistem, ki je blizu ljubljanskim Kazine, beremo pogosto o kandidaturah, ki jih zadnje čase navdušeno in glasno postavljajo krajevni ali okrajni sestanki JNS. Iz teh poročil bi bilo razvidno, da je ljudstvo povsod za Prekorske, Ureke, Spindlerje, Pustoslavce in druge bivše poslance. V resnici so pa po večini vsi ti sestanki le seje kakšnih 10–20 ljudi, ki se kaj lahko zedinijo na kandidaturu dosedanjih poslancev, ali na kandidaturu kakšnega novega moža, kakor na primer mariborskega Lukarčiča. Veliko vprašanje je seveda, ali bo te gospode nosilec kandidatne liste res sprejel na svojo listo — na drugih listah tako nbeje kandidirati — ali jih bo odklonil.

Za Jevtičem ima glavno besedo v Slovenski ministru dr. Marušič, ki je na zadnjem sestanku v Mariboru namignil, da ima glede določanja kandidatov na Jevtičev listi vsa moč ali vsaj precej. Vrhovni činitelj pa je tudi glavni agitacijski odbor za Jevtičev list v dravski banovini, ki ga sestavljajo skoraj izključno najbližji pristaši ministra dr. Marušiča.

Predsednik tega odbora je dr. Marušič, podpredsednik dr. Riko Fux, tajnik Stanko Komuš, odborniki pa med drugimi: Mravljje, Koman, Babnik, Deržić, Rudolf Juvan, Teršek, Kronovšek (predsednik Zveze kmetijskih fantov in deklet), Vičič in drugi. To so po

večini bili nekoč pristaši bivše SKS, le Juvan in Deržić sta bila voditelja narodnih socialistov. V glavnem agitacijskem odboru ni nobenega od bivše JDS ali SDS.

Kandidati, ki jih postavlja Kazine, bodo torej morali iskati milosti ali pri nositelju liste Jevtič, ali pri ministru dr. Marušiču, ali pa pri tem agitacijskem odboru. Poleg tega so ločeno od okrajnih odborov JNS osnovani tudi okrajni kandidacijski odbori, ki so v zvezi z glavnim agitacijskim odborom. Bolj verjetno je torej, da bodo sprejeti na listo tisti kandidati, ki jih postavijo okrajni odbori, kakor tisti, ki jih postavljajo odbori JNS. Odtod je tudi razumeti demanti Lenarčiča iz logaškega okraja, ki noče kandidirati kot predstavnik JNS, čeprav ga »Jutro« za to proglasa. Glavni agitacijski odbor išče baje tudi kandidate, da bi z njihovo pomočjo lažje prodrl tudi njegovi lastni kandidati.

Zivahno se giblje tudi Jugoslovanska narodna stranka (Hočzerova lista). V nedeljo bo v Ljubljani strankin sestanek v hotelu »Strukelj«, kjer bodo končno sklepali o kandidatih v Sloveniji. V razliko od Jevtičeve liste namerava ta stranka postaviti za vsak okraj samo toliko kandidatov, kolikor je poslancev, torej po enega ali dva. Zaenkrat je definitivno določena samo kandidatura dr. Koruhauzerja v brežiškem in krškem okraju. V logaškem okraju bo kandidiral gostilničar Škerl iz Spodnjega Logatca. Za Ljubljano pa iščejo »močne osebnosti«.

Gospodarstvo

Za naš izvoz v Italijo Potreben je večji izvoz iz Italije — Nova organizacija lesnega gospodarstva

Ze nekaj let doživlja naše lesno gospodarstvo različne težave na zunanjih tržiščih. Po padcu cen in tudi padcu količine izvoza in radi mednarodnih ovir, ki so nastale v uvozu, je prehajala naša lesna trgovina v vedno težavnejši položaj.

V Italiji je bil naš les preteklo leto mnogo zapostavljen radi preferenc, ki jih je Italija dala Avstriji. Naš položaj se je še poslabšal z uvedbo carine.

Z novimi ukrepi italijanske vlade pa bodo nekatere naše najvažnejše izvozne stroške, za povprečno 70% po količini in s tem v zvezi po vrednosti, skoraj popolnoma izgube izvoz.

Najvažnejša stroka, lesna trgovina in industrija, je prispevala v konjunkturi dobi preko milijarde dinarjev k naši trgovinski bilanci. S krizo je vrednost izvoza pričela padati; pa se je tudi bilanca postavila znižala na 800–900 milj. Din; v naslednjih letih, ko se je položaj lesne trgovine še poslabšal, pa je vrednost izvoza padla še bolj.

Italija je bila do zadnjega najboljša odjemalka vseh vrst našega lesa. 90% izvoza lesa, zlasti stavbenega lesa, je odpadlo na Italijo. Izvažali smo v Italijo v veliki množini in visoki vrednosti tudi živino in razne poljske pridelke. Italija je uvozila od nas mnogo mafi — in je bila trgovinska bilanca Italije in naše države za stanje poslednje pasivna.

Zastopniki Italije so že preteklo leto ob pogajanjih načeli to vprašanje, ki je za Italijo iz finančnih razlogov važno.

V nameri, da preusmeri zlasti uvozno, pa tudi svojo izvozno politiko, je Italija izdala nove znane odredbe, ki bodo posegle v naše izvozne stroške. Pošiljke, ki so bile na meji, odnosno na poti, je Italija na intervencijo naše kr. vlade izvzela iz ukrepov.

To razdobje bo prineslo obšten padec izvoza za vse naše važne izvozne stroške.

Po tem razdobju pa nastane veliko in pereče vprašanje, kako se bo izvedla kompenzacija, ki jo namerava Italija izvesti. Ta kompenzacija bi se mogla najuspešneje še urediti s sklenitvijo nove trgovinske pogodbe z Italijo.

Pri tem pa prihaja v poštev načelo: kolikor uvoza, toliko izvoza. Kar se tiče naše trgovinske politike napram Italiji, bi bilo v našem interesu, da se nudi Italiji zvišanje uvoza v kakršnikoli obliki.

Treba je pri tem paziti, da predvsem ne poraste vrednost italijanskega uvoza. Ob določitvi višine kompenzacije bodo vsekakor one stroške, ki so tvorile gros našega izvoza v Italijo po vrednosti, izgubile na količini in vrednosti.

Treba je zato, da vlada v svojem delu na upravi nove trgovinske pogodbe z Italijo, posveča vso pažnjo, da se ohranijo iste izvozne stroške, ki so dajale visoko možnost aktivnosti naše trgovinske bilance.

★

To stališče je zavzela na seji dne 23. t. m. seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev, ki je obširno razpravljala o pogubnih ukrepih italijanske vlade.

Seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev je nato odobrila načrt pravil »Centralnega odbora šumsko-

Zbor upnikov v Kendovem konkurzu

Pred konkurznim sodnikom na okrožnem sodišču v Ljubljani se je danes vršil 1. zbor upnikov, ki je trajal od 9 do 13. Navzočih je bilo okoli 40 upnikov osebno, 50 upnikov pa je bilo zastopanih po svojih pooblaščenih in pravnih zastopnikih. Osebo sta bila ves čas navzoča tudi prezadolenca g. H. Kenda in ga. M. Kenda, ki ju zastopa odvetnik dr. V. Vavpetič. K naroku je prišel tudi konkurzni upravitelj odvetnik dr. Mirko Triller iz Radovljice. Konkurzni sodnik g. Anton Avsec je otvoril zbor. Razpravljal je brez konkurznih spisov, ki se nahajajo pri apelacijskem sodišču, ki ima rešiti rekurz, vložen proti otvoritvi konkurza, ki zato še ni pravomočen. Upniki so morali predložiti izkaze svojih terjatev. Vsem upnikom razun štirim je bila brez ugovora priznana glasovalna pravica. Med upniki se je razvila daljša diskusija o dveh zavodih, ali se jima prizna glasovalna pravica. Z ene strani se je predlagalo, da se izmenja sedanjih upravnih in imenuje mesto njega dr. Viljem Krejčič, odvetnik v Ljubljani. Temu predlogu se je pridružil še en zastopnik. Ostali upniki so bili za to, da ostane dosedanj konkurzni upravitelj. Konkurzni sodnik je z ozirom na to, da je treba ugotoviti glasovalno pravico štirih upnikov, o čemer ima sklepni sodni senat, kakor tudi, da senat odloča o imenovanju novega konkurznega upravitelja, preložil zbor upnikov na 22. marca ob 9 dopoldne z dnevnim redom: Volitev upniškega odbora.

Borza

Dne 28. februarja 1935.

Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curia in Pariza, popustila sta London in New York, narasli so pa Amsterdam, Bruselj, Praga in Trst.

V zasebnem kliringu so ostali tečaji skoro popolnoma neizpremenjeni. Avstrijski šiling je notiral 8.25–8.35. Grški boni v Zagrebu 20.75 blago, v Belgradu 20.45–20.15. Angleški funt v Zagrebu 222.20–223.80, v Belgradu 223.20–224.80. Španska pezeta v Zagrebu 5.40 blago, v Belgradu 5.45 blago. Budimpešta v Zagrebu 8.75 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2066.44–2081.04, Berlin 1756.08–1769.95, Bruselj 1025.63–1030.69, Curia 1421.01–1428.08, London 211.51–213.56, New York 4326.94–4363.25, Pariz 289.00–291.03, Praga 183.38–184.48, Trst 371.32–374.41.

Promet na zagrebški borzi 31.560. Curia. Belgrad 7.02, Pariz 20.35, London 14.925, New York 307.125, Bruselj 72.20, Milan 26.18, Madrid 42.25, Amsterdam 208.775, Berlin 123.90, Dunaj 57, Stockholm 76.90, Oslo 74.95, Kopenhagen 66.00, Praga 12.9125, Varšava 58.325, Atene 2.92, Carigrad 2.47, Bukarešta 3.05, Helsingfors 6.00, Buenos-Aires 0.79.

Vrednostni papirji

Tendence za državne papirje se je ustalila in tečaj ne beležijo nobenih posebnih izprememb. Promet je nekoliko zastal in je bilo danes na zagrebški borzi zaključenih samo 1000 kon. vojne škode ter 6000 dol. 7% Blag. posojila.

Ljubljana. 7% invest. pos. 70.50–71, agrarji 46–48, 7% belg. obvl. 65.50–66.50, 7% Blag. pos. 65–66, 8% Blag. pos. 77–77.75, 7% pos. DHB 71.

drvarske privrede kraljevine Jugoslavije v Belgradu.

Pred nekaj meseci se je pripravljalo osnovanje »Centralnega odbora šumske industrije kraljevine Jugoslavije«. Ta načrt je bil v nasprotju z interesi lesnega gospodarstva, pa je nato Osrednja sekcija lesnih trgovcev v soglasju z nekaterimi drugimi organizacijami odločno odklonila osnovanje takega centralnega odbora. Ta osnutek je potem izginil.

Na iniciativu in ob sodelovanju za interese lesnega gospodarstva zasluženega g. inž. Milana Lenarčiča se je v Belgradu izdelal nov načrt Centralnega organizacijskega gospodarstva. Načrt je izraz vseh težav in zahtev, za katere sta se naša lesna trgovina in industrija dolgo borila. Ta načrt, ki predvideva sestavo Centralnega odbora po delegatih, strokovnih organizacijah posameznih produkcijskih področij, in ki vsebuje vse ono, kar sta naša lesna trgovina in industrija zahtevali, je seja Osrednje sekcije lesnih trgovcev soglasno odobrila in se izjavila za sodelovanje v pripravljalem odboru.

Osrednja sekcija je razpravljala nato tudi o kreditu, o nasilnem izterjevanju kreditov in dolg. Za dolge, ko so nastali, ne radi lastne krivde, nego radi neurejenih plačilnih prilih, naj se izvede zaščita.

Francija in italijanske uvozne omejitve

O stališču Francije do najnovejših ukrepov Italije glede znižanja uvoza prinaša »Neue Zürcher Zeitung« zanimivo poročilo iz Pariza, iz katerega posnemamo: Francoski uvoz iz Italije je padel od 622 na 483 milij. fr. frankov, dočim se je istočasno francoski izvoz v Italijo povečal od 492 na 553 milij. fr. Tako se je aktivnost Italije v zvezi 130 milij. frankov leta 1933 izpremenila v pasivnost napram Franciji za 70 milij. fr. frankov. Seveda pa je italijanska plačilna bilanca v razmerju s Francijo aktivna zaradi tujeskega prometa, velike pošiljke izselencev v Italijo, dobilke zavarovalnih družb itd. vse to gre iz Francije v Italijo. V splošnem smatrajo Francozi najnovejšo ukrepe — ne prikrivajoč seveda težavnega položaja italijanskega gospodarstva sploh — kot orožje za pogajanja za sklenitev novih trgovinskih pogodb. Zato se v Parizu nadejajo čimprej novih pogajanj z Italijo. V ostalem omenjamo še, da so Francozi dosegli za blago, ki je bilo odposlano pred 19. februarjem, da so ga smeli uvoziti v Italijo.

Uspeh Nemcev

Kakor poročajo iz Milana, so pogajanja med Nemčijo in Italijo glede novih uvoznih ukrepov Italije že deloma končana. Prišlo je do začasnega sporazuma, po katerem bi mogla Nemčija uvoziti v času od 16. februarja do 31. marca iste količine kot leta 1934. Trdke, ki lani v tem času niso uvažale nobenega nemškega blaga ali kratkoročno uvažati več, se bodo lahko obrnile na finančno ministrstvo, ki bo te prošnje za uvoz obravnavale dobrohotno.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 75–76, agrarji 45–46.50, vojna škoda 383–384 (383, 385), 4, 5, 6, 380–382, 7, 380–382 (382), 6% belg. obvl. 65.50–66, 8% Blag. pos. 77.25–78, 7% Blag. pos. 67.50–68 (67.75, 68.25), 7% pos. DHB 71–72. — Delnice: Narodna banka 5200–5400, Priv. agr. banka 258–260, Osj. sladk. tov. 145 den. Trboveljska 120–125.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 75.50–76 (76), agrarji 47.25–48 (48), vojna škoda 385–386 (384.50, 384), 4, 385–386 (385, 384.50), 6% belg. obvl. 66.50–67 (67, 66), 3, 66.50–67 (67, 66), 8% Blag. pos. 77.50–78, 7% Blag. pos. 67.25–67.75 (67.50), 7% pos. DHB 71–72.50 (71.50). — Delnice: Priv. agr. banka 258–260.

Žitni trg

Ljubljana. (Franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu.) Pšenica bč. 79 kg 2% 127.50–130, 78 kg 2% bč. in ban. 125–127.50, oves šav. 105–110, koruza prekomerno suha s kval. gar. bč. 72–75, ban. 68–70, bela prekomerno suha za mleto 88–90, moka brez prometnega davka ban. in bč. nišla 210–230, št. 2 195–215, št. 5 175–195, otrobi debeli bč. 105–110.

Novi Sad. Koruza bač. in sreni. 68–69, ban. 64–65. Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet slab.

Budimpešta. Tendence slaba. Promet slab. — Pšenica: marec 16.62–46, zaklj. 16.48–50, maj 16.99–17.00, 16.85, zaklj. 16.86–87; rž: marec 12.68–84–70, zaklj. 12.70–71, maj 13.15–23, zaklj. 13.14–15; koruza: maj 11.68–58–61, zaklj. 11.68–62, julij 11.90–86–89, zaklj. 11.88–85.

★

Proces proti komunistom v Belgradu

Belgrad, 28. februarja. m. Jutri zjutraj ob 8 se bo pričela pri Državnem sodišču za zaščito države razprava proti gosp. Tepini iz Ljubljane radi propagande komunizma. Radi komunistične propagande so bili od državnega tožilca v smislu § 22 zak. o državnih sodiščih za zaščito države obtoženi še naslednji: Srečko Zganjar, mehanik iz Ljubljane; Sergej Kraigher, medicinar iz Ljubljane; Boris Kraigher, Jože Slak, uradnik OUZD; Oskar Kovačič, bivši uradnik Pošte hranilnice; Zoran Dujč, zotohelnik; Ljuben Jakšić, jurist; Albert Kos, jurist; Vilibald Konte, rudarski inž. njer; Peter Stante, delavec iz Spodnje Hudine pri Celju; Pavle Zibeljnik, kolarski pomočnik iz Zapuža; Gregor Bajt, čevljarški pomočnik iz Ljubljane; dr. Alfred Šerko ml., zdravnik v Ljubljani in Egon Klobočar, zobotehnik iz Ljubljane.

Šahovski turnir v Moskvi

Moskva, 28. febr. Po pavzi so bile v devetem kolu končane še sledeče partije: Čehover se je v obupnem položaju vdal Rabinoviču, Partija Rogo. zin-Löwenfisch in Lilienthal-Flohr sta končali remis, Partija Lasker-Capablanca, ki je bila najvažnejša, je bila prekinjena v boljši poziciji za Laskerja, Capablanca je hotel na vsak način zmazati, toda se je zakombiniral in je moral izterjati danec z astolp in lovca. Lasker ima lepe izgleda na zmago. V desetem kolu so bile doigrane do prve prekinitve samo štiri partije. Flohr je premagal Stahlberga, Rabinovič Lilienthala, Lasker Mensikovo in Spielmann Čehoverja.

Jutri igra Pirc z Rjuminom.

Politična usiljivost

Nazadnje, kar je »Slovenski narod« bil, je bil glasilo JNS. Koga in česa je prej bil glasnik, tega se bo težko spomnil. Ampak pozna se mu, da se od svoje zadnje firme nekam težko loči. Očitno se mu je pod njo dobro godilo. Kajti, ko v včerajšnjem članku razmisli o političnem položaju, se kajpada spomni tudi JNS in prihaja do zaključka, da ni res, kar klevetajo klerikali, da je JNS v razsulu, nasprotno, saj tvori JNS »skoro edino realno politično silo, na katero se vlada v dravski banovini lahko zanesa in opre«. Skoda, da »Narod« ne pove, če misli, da edina realna politična sila — edinstven politični instrument — je rekel g. Uzunović — privesi pod novo streho kot doto tudi vse svoje gospodarske in politične vrline, kakor smo jih imeli priključiti štiri leta obdobju. Ta realna politična sila je v resnici tako malo realna, da se niti sam glavni odbor JNS ni upal nanjo zanesiti in iti z njo na volitve. Sedaj bi se nam pa po čudežnem hokus-pokus: zopet rada predstavila kot »edina realna politična sila«. Za vlado g. Jevtiča bi bilo res slabotno, ko bi ne dobila druge opore kakor JNS, ki jo je celo njen glavni odbor zapustil in izgubil vero vanjo. Zato je malo verjetno, da bi g. Jevtič tega edinstvenega instrumenta, ki je po izjavah njegovih lastnih ministrov spravil državo na rob propada, ne mogel pogrešati.

Toda značilna za klike okrog »Jutra« in »Naroda« je njena politična usiljivost in domisljivost, da misli, da brez nje ne bo šlo in ki naravnost hoda na eni strani vlado, na drugi pa volivce posiliti s svojimi kandidati.

Italija proti nemški manjšini

Berlin, 28. febr. AA. DNB poroča iz Bolzana, da se z odlokom pristojnega prefekta razpuste krajevne organizacije katoliške zveze trgovskih in obrtniških pomočnikov v Bolzanu, Meranu, Brunecku, Kalternu in Sterzingu. Prefekt utemeljuje svoj odlok predvsem s tem, da je centralna te organizacije v inozemstvu, in sicer v Nemčiji (v Kölnu), dalje pa pravi, da so te organizacije delale za to, da se čimbolj ovira širjenje italijanščine in italijanske kulture v tem delu južnega Tirola. Prefektov odlok omenja v zvezi s tem »pogosto prirejanje javnih predavanj in gledaliških predstav v nemščini«.

Nemška narodna zavednost

Svečana izročitev Posaarja materi domovini

Pariz, 28. februarja. AA. Havas poroča iz Saarbrückna: Znano je, da se bo na podlagi Sveta Društva narodov jutri izvršila svečana izročitev Posaarja Nemčiji. Pri tej priliki pripravljajo v Saarbrücknu velikanske manifestacije. V tekni današnjega dne ima priti v Saarbrücken skupaj 56 posebnih vlakov, ki bodo pripeljali več ko 60.000 ljudi. Pa tudi z rednimi vlaki, z avtobusi, avtomobili, tovornimi avtomobili, na kolesih in peš prihajajo ogromne množice ljudi. Računajo, da bo jutrišnji svečani izročitvi oblasti Nemcem iz roke vladne komisije pristostovalo več ko 300.000 ljudi. Za svečanost so delali velikanske priprave. Rekvirirali so vse hotelske sobe, kar jih je na razpolago, in vse prostore v zasebnih stanovanjih.

Belgajske vesti

Sofija, 28. febr. AA. Snoči ob 18 so v salonu zunanjega ministrstva na svečan način podpisali protokol mešane bolgarsko-jugoslovanske komisije.

Belgrad, 28. februarja. m. Jutri, s 1. marecem, bodo stopile v veljavo znižane cene na državnih železnicih za prevoz potnikov, kakor tudi nove znižane voznine za prtljago.

Belgrad, 27. februarja. m. Davi je prispel semkaj radi proračuna mestne občine mariborski župan dr. Franjo Lipold.

Belgrad, 28. februarja. m. Radi naglega tavanja snega reke v mariburski banovini še vedno naraščajo. Samo v Pomoravju se nahaja 660 his pod vodo. Radi teh velikih poplav je prekinjen promet med postajama Cuprija in Jagodina. Pri Belgradu naraščata tudi Sava in Donava. Naraščanje obeh rek sicer ni tako veliko, da bi moglo predstavljati kakovo večjo nevarnost vsled poplav v okolici, ali glavna nevarnost se tu prikaže še čez kakih par tednov.

Belgrad, 28. februarja. m. Tukajšnja policija je večerni popoldne četrtil artilerija znanega pravoslavnega duhovnika Vranislava Tomanica, ki je zopet nadaljeval svoje mahinacije za splošno biblioteko ter od nepoučenega sveta izvalil večje vsote denarja.

Zaplenjeni so bili tednik »Istra« z dne 22. februarja, ki izhaja v Zagrebu. »Književni horizonti« in knjiga »Hagajnske priče«, ki jo je spisal Ivan Dončević.

Solastnik »Pravde« Momčilo Solčić bo kandidiral na Jevtičevi listi v sreču Bugojno.

Kandidatov res dovoli

»Kmetijski list«, glasilo nekdanjih kmetijcev od gosp. dr. D. Marušiča do gosp. Pucija, navaja v zadnji številki za slovenske srezne naslednjo kandidatno listo:

Ljubljana - okolica: Koman, Pavčič, Zebal, Mravljje, Kamnik: Cerer, dr. Hočevnar, Kristan, Tomc; Novo mesto: dr. Režek, Kline, Matko, Bulc; Metlika: Makar, Malešič, Matzele; Črnomelj: Müller, Lovšin, Trček; Krško: Horvatič, Drmelj, Majcen; Kranj: dr. Šemrov, Čadež, ing. Gros, Lončar, Fok, Košnik; Litija: Mravljje, Lajovic, Birolla, Strman; Laško: Juvan, Struc, Pleskovič, Smid; Šmarje pri Jelsah: Zdošek, Komar, Spindler, Kosi; Ptuj: Solar, Petovar, Brencič, Ljutomer: Skuhala, Zemljčič, Znidarič; Dolnja Lendava: dr. Klar, Bokan, Hajdinjak; Maribor desni breg: Gornjak, Krejčič, Kirbiš, dr. Vošnjak; Maribor levi breg: Janžekovič, dr. Rapotec, dr. Jančič, Lukačič; Celje: Kronovšek, Šrihar, Prekorski, dr. Gorican; Slovenj Gradec: ing. Vrhniak, Košan, Štrbenik; Gornji grad: Gorican, Pustoslavšek; Brežice: Deržić, Pinterič, Urek, Krulje, Fabjančič; Logatec: Lenarčič, Puppis, Remžgar, dr. Rape, Tavčar; Radovljica: Azman, Vovk, dr. Dobravec; Murska Sobota: Benko, Hartner, Vezir.

Navedenih ni nekaterih srezov, med njimi Ljubljana-mesto in Kočevje. List pristavlja, da je doslej že 12 srezov ponudilo kandidaturu gosp. Marušiču.

Bivši zemljoradnik Voja Lazič bo kandidiral v Obrenovcu na listi B. Jevtiča.

Ta odlok je vzbudil veliko ogorčenje ne samo v Nemčiji, ampak tudi v Avstriji, ki je z Italijo v tako intimnih prijateljskih stikih in je naravnost njena najprisrčnejša zaveznica. Utemeljuje, da je centrala katoliških društev rokodelskih pomočnikov v Kölnu, je gola preteza, ker so društva bila popolnoma samostojna. Odlok prefekta se smatra kot dokaz — ako je takega dokaza sploh bilo treba — da Italija namerava svojo raznarodovalno politiko nadaljevati ne oziiraje se na svoje mednarodne politične zveze in odnose.

kolikor jih morejo prebivalci za nekaj dni pogrešati. V vseh glavnih točkah mest bodo postavljali zvočniki, da bo čim več ljudi moglo slišati govore o priliki svečane izročitve oblasti. Ulice so bogato okrašene z zelenjem in zastavami. Notranji minister Frick bo imel ob 10.15 kratek govor, nato bo pa izdal naredbo, da se na državnih poslopih obesimo nemške zastave. To naredbo bodo prenašale vse nemške radijske postaje in bo signal za razobešanje zastav po vsej Nemčiji. Prebivalstvo bo ta akt sprejelo z enominutnim molkom in ustavitvijo prometa. Po preteku te minute bodo pa zatulile tovarniške sirene in zazvonili cerkveni zvonovi.

Osebnosti

Diplomirani so bili danes na ljubljanski univerzi sledeči slušatelji jurid. fakultete: Sartori Boris (z odliko), Pregelj Nataša in Kocjančič Boris. Cestitamo!

Belgrad, 28. febr. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog prosvetnega ministra je imenovan za izrednega profesorja v 4. skupini 1. stopnje na medicinski fakulteti univerze v Zagrebu za higieno in bakteriologijo, serologijo in imunologijo dr. Milan Prica, docent iste fakultete v 5. skupini.

V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog prometnega ministra je premeščen za načelnika v 3. skupini 2. stopnje gradbenega oddelka direktorije v Zagrebu inž. Vjekoslav Trček, dosedanj višji svetnik v 4. skupini 1. stopnje na gradbenem oddelku sarajev. direktorije.

Belgrad, 28. februarja. m. Za pisarniške pripravke sta postavljena Konrad Tovornik na okrajnem sodišču v Celju in Simon Železnik na okrajnem sodišču v Ptuj, oba uradnika v istih mestih.

Belgrad, 28. februarja. m. Na pošto-brzojavnem uradu v Mariboru je postavljen Stanislav Ribarič, pomožni pošto-brzojavni uradnik v 9. pol. skup. pošto-brzojavnega urada Zagreb II.

Innsbruck, 28. febr. b. Davi ob 6 je umrl deželni glavar za Tirolsko dr. Franjo Stumpf. Bil je član krščansko-socialne stranke, istočasno pa je bil tudi največji zaveznik za sodelovanje s Heimwehrom.

Ljubljanski proračun uravnovešen

Doklade in davščine se ne bodo zvišale in tudi ne znižali prejemki uslužbencev

Ljubljana, 28. febr.

Ljubljanski podžupan g. prof. Evgen Jare je povabil k sebi častnike in jim dal sledeče in formacije iz proračuna odseka. Proračun za leto 1935-36 je sestavljen iz javnih odsekov in je bil kot tak razpoložen javnosti na vpogled pod pet. Ker se niso bila nekatera vprašanja razčistila, je bilo v tem proračunu predvideno 10% zvišanje doklad in delno zvišanje vodarine in gostišne ter 10% znižanje prejemkov mestnih uslužbencev.

Finačni odsek se je bavil s proračunom na treh sejah in si je postavil za načelo, da je treba pri proračunu skrajno varčevati, zlasti še, ker je proračun obremenjen z dva-

milijonskim primanjkljajem električne cestne železnice, z novimi dajatvami za državno bolnišnico (600.000 Din), z novimi izdatki anuitet za skladišča za smodnik (posojilo dva milijona in pol), s čimer bodo izginili ti objekti z ljubljanskega polja, dalje s povečanimi izdatki za najemnino za aerodrom in z izdatki za najemnino za vojaško vežbališče.

Sledeč načelu varčevanja je finančni odsek črtal precej izdatkov, tako da je pričakovati, da bo odpadlo vsako zvišanje običajskih doklad in mestnih davščin ter da ne bo treba znižati prejemkov mestnih uslužbencev.

Prepričan sem, je dejal g. podžupan, da bo mestno prebivalstvo to poročilo z zadovoljstvom sprejelo na znanje.

Spomini iz prevratnih dni

Kako so Italijani zasedli Vrhniko

Ob smrti gospoda polkovnika Švabiča so častniki poročali, kako je zbiral vojaštvo proti zasedbi Ljubljane po Italijanih. To me je napotilo, da opišem nekaj važnih dogodivštev iz dni, ko so Italijani zasedli Vrhniko. Bil sem takrat vrhniški župan.

Komaj se je razsuta avstrijska armada umaknila skozi Vrhniko, se že dne 14. novembra 1918, ko smo slučajno stali na križišču ceste, pripelje v avtomobilu iz Logatec italijanski kapetan z veliko italijansko zastavo. Ustavi se in vpraša po županu. Slučajno je stal poleg mene g. Jernej Špiler, sedaj trgovec pri Trzinu, ki govori brezhibno italijanščino. Vpraša je namesto mene, ki ne znam italijanski, kapetana, kaj želi. Kapetan je odgovoril, da ima nalogo poizvedeti, če je pri nas red in mir. S tolmačenjem g. Špilerja sem mu odgovoril, da je pri nas vse v redu in mirno, ker smo že v svobodni državi. Dostavil sem, da to njega sploh nič ne briga in da Italijani najbrž nameravajo pod pretvezo, da bodo delali mir in red, zasedli Vrhniko, kakor so pred par dnevi zasedli Logatec. Italijanski kapetan je to odločno zanimal, obrnil avtomobil in se odpeljal nazaj proti Logatcu.

Dan prej in tisti dan so bili izpušeni italijanski ujetniki, vojaških konj je pa kar mrgolelo po njivah in travnikih.

Kmalu nato pošljem kolesarja v Logatec poizvedovat. Ko se je vrnil, je povedal, da Italijani že korakajo proti Vrhniku. Naš sum se je torej uresničil; kaj storiti? Imeli smo že prej malo četo srbskih vojakov, za katere sem naprosil narodno vlado kot pomoč orožništvu. Po prelomu se je namreč tudi pri nas začel gibati zeleni kader in ogrožal javno varnost. Med temi kadrovcji je bilo precej pravih vlomilcev in banditov, oboroženih do zob.

Cez par ur že zagledamo Italijane. Pred njimi sta vozila dva oklopna avtomobila, sledil je celoten pešpolk in slednjič šest topov. Avtomobila sta se ustavila na križišču, kjer sem stal z g. Špilerjem. Pristopilo je takoj pet častnikov, ki so vprašali po županu in izjavili, da bodo nastanili vojske. Odločno sem jih zavrnil, da jih mi ne potrebujejo. Če se pa udamo premoči, bom nastanil vojaštvo jaz, ki poznam razmere, tako, da vojaštvo ne bo na kupu, ampak porazdeljeno, zlasti pa, da dobe častniki sobe po činu, da ne bo imel poročnik lepše sobe kakor major. Vem iz izkušnje, da to rodi zavist in sovraštvo. Na moje vprašanje, kdo je najvišji poveljnik, so mi odgovorili, da general. Dobro, sem dejal, general bo nastanjen v hiši g. G. J. Odgovorili so mi, da imajo najstrožji ukaz, da morajo nastaniti generala pri županu. Čeprav sem trdil, da je stanovanje g. G. J. veliko lepše kot moje, nisem uspel in tako sem nastanil v hišo g. G. J. poveljnika došlega polka Casaritijs. Med prekanjem s častniki je stopil pred mene za celó glavo manjši maršaleto (naredni), me strašno grdo gledal, nekaj blebetal in začel izdirati iz nožnice bodalo, ki mu je viselo pred trebuhom. Ta predrznost me je tako ujezila, da sem izjavil častnikom, da ne bom več govoril, če maršaleta takoj ne spode proč. Na povelje je moral maršaleto takoj oditi. Kakih 20 korakov proč na oglu (pri Črnem orlu) je stal srbski vojak na straži, ki je vse to opazoval. Naenkrat je prikorakal med italijanske častnike in dejal meni: Ukazi g. župana, da udarimo. Bil je sam, toda tako neustrašen, da je hotel sam udariti. Pojasil sem mu, naj potrpi, ker nas je premalo — nezadovoljen je odšel.

Med resnimi razgovori smo imeli tudi zabavo. Oporočeni italijanski ujetniki so se hoteli izogniti italijanski vojski in nadaljnje službe. Ker je bilo mnogo konj brez gospodarja, so te zajahali. V gobce so jim namesto ude dali »strik« ali stare hlače in zapodili konje mimo se stoječih vojakov proti Logatcu, da bi ušli. Vsi italijanski klici in povelja niso pomagala nič, le konji so povečini nevede jahače stresli na tla. Smejali smo se vsi — pravi cirkus »Fumagali«.

Ko se je nastanitev v redu izvršila, pride na moj dom četa vojakov in kapetan, ki je želel videti

stanovanje za generala. Po sobah so vse pregledali, odprli vse omare, post. ljo vso preobrnili in v vse koticke posvetili. Rekli pa so, da general danes še ne pride.

Drugi dan, 15. novembra, me je poveljnik obiskal v pisarni. Bil je že prileten mož, silno prijazen, z obraza pa se mu je bral strah. Razgovarjala sva se s pomočjo tolmača g. Špilerja. Začel je zopet trditi, da smo zavezniki, da so prišli delati red in mir in da ima ukaz od višjega poveljstva zasedbi Nauportus. Odločno sem protestiral proti zasedbi, dejal, da Vrhnika ni Nauportus, da se je zmotil in šel 5 km predaleč, zakaj željo, do kam bi Italijani radi zasedli, poznam. Ves začuden je ostrmel in prosil, naj mu razložim to vojaško skrivnost. Povem mu, da sta bila pred vojno dva gospoda iz Trsta člana našega lovskega kluba. Ta dva sta povabila k nam na lov kakih osem lovcev iz Milana, ki so tukaj lovili osem dni, niso pa le lovili, marveč so pridno fotografirali in bili najraje sami. Ti lovci so bili fini mladi gospodje in mi smo bili prepričani, da so v lovce preoblečeni častniki italijanskega generalnega štaba. Ko je že tudi oblast postala pozorna nanje, so se nemudoma odpeljali s svojimi avtomobili. Eden teh lovcev pa je na svojem stanovanju pozabil vojaški zemljevid, na katerem je imel narisano za italijansko mejo črto »ajdovski zid«, ki je bil zgrajen p. K. med Logatcem in Vrhniko. Ves začuden nad tem pojasnilom pravi, da ima tudi on vrisano črto, v kateri je Nauportus. Razgrnil je zemljevid in glej, z višnjem svinčnikom je imel vrisano tisto črto, o kateri sem mu prej pripovedoval t. j. ajdovski zid 5 km nazaj proti Logatcu. Poleg tega je imel na zemljevidu na tem mestu označeno hišico in tiskano »Nauportus«. Ves razburjen, presenečen in žalosten je poveljnik izjavil, da se bo takoj obrnil na višje poveljstvo za pojasnilo, nakar se je poslovil.

Drugi dan, 16. novembra sem sklical občinsko sejo, v kateri smo sestavili odločno protest proti zasedbi s pripombo, da bomo poklicali podpolkovnika Švabiča, da s svojo armado, ki jo ima v Ljubljani, prežene Italijane. Ta protest je g. Špiler takoj nesel italijanskemu poveljniku in mu ga raztolmačil. Ta dan je priredila italijanska vojaška godba koncert, katerega pa niso poslušali niti otroci. Kapetan je z vojaško četo zopet prišel pregledat k meni stanovanje za generala in rekel, da ga tudi nocoj ne bo.

Tretji dan, 17. novembra, pa prinese isti častnik, ki ga je spremljala močna vojaška straža, že v mraku na moj dom sledeče pismo:

48. pešpolk 17. nov. 1918
Gospodu županu na Vrhniku! (pisali so »Oberlaiback«).

Dovoljujem si vaše blagorodje obvestiti, da bodo meni podrejene čete vsled višjega povelja v teku jutrišnjega dneva zapustile ta kraj in se bodo umaknile na črto, ki je določena v pogojih za premirje. Pooblaščenec tega poveljstva bo preskrbel plačilo nastanitve in drugih event. rekvizicij.

Casaretti, polkovnik, poveljnik polka.

Naslednji dan, 18. novembra, so že v jutranjem mraku korakali nazaj in se res ustavili na črto »ajdovski zid«, kjer so ostali nad dve leti. Ob osmih je prišel v mojo pisarno poveljnik po slovo in mi predstavil častnika, ki je plačal nastanitev. Pri tej priliki je omenil, da od polka, ki je prišel ponoči in kampil na prostem na Sapu t. j. 1 km od Vrhnike proti Ljubljani, pač ne bo plačal, ker je ta polk že odšel.

Pri odhodu mi je poveljnik rekel, da mu je jako žal, da mora zapustiti ta kraj, ki je tako lep, da je takih le še malo videl. Franc Tršar

Pridobivaite novih naročnikov!

Tvoja mati in Tvoji tovariši bojevniki Colarič, Maister, Stele in množica drugih...

Kakor hrast je padlo Tvoje telo, kakor si videl padati pred šestnajstimi in več leti junake Tvojega kova v cvetu življenja in v zrelosti moške dobe. Bili smo, Tvoji prijatelji, uverjeni, da Te čaka še dolga vrsta let dela, da nam boš še mnogo povedal o svojih načrtih, da nas boš vodil še leta in leta s svojimi iskrenimi nasveti, da nam boš še dajal pobudo za lajšanje bede in ozdravljenje današnjih težkih razvrzanih razmer. Toda Previdnost je odločila drugače. Zamrla je Tvoja beseda, ki je tako krepko poudarjala, da je samo ljubezen do brata ona vez, ki more zboljati in olajšati vso težo današnjih dni. Zamrla je Tvoja skrb za dostojno počastitev vseh onih, ki so bili žrtve svetovnega klanja. Zamrla je Tvoja roka, ki je delila blagoslov vsem ponižanim, teptanim in razžaljenim.

Odšel si po večno plačilo h Križu, po katerem si vedno hrepenel, kakor si sam napisal v spomin Martinu Colariču: Ostal je le še križ, pod katerim tisoči in tisoči snivajo, križ, ki tudi nam še vliva poguma, vztrajnosti, nade... Da, da, tudi Tvoja nada, dragi France, je bil Križ, ki si se ga oklepal in ki Ti je prinesel večno plačilo.

Veliko srce polno ljubezni do prelepe slovenske zemlje, polno sočutja do teptanih in zatiranih, polno resničnega, iskrenega tovarštva in prijateljstva do vseh, ki jih je poznalo, je prenehalo utripati; za vedno so zamrle ustnice, ki so znale edinstveno pripovedovati ter slikati težo življenja in lajšati bridkosti; zatislile so se oči, ki so obračale svoj pogled vedno v lepoto in videle posod le dobroto, zato je Tvoj delež, dragi France, večna Dobrota in Ljubezen!

France, veliki bojevniki za Boga in za mir, počivaj v miru in v Bogu! Bojevniki

Velike množine odpadkov
od-tranjajo iz telesa z milim in zanesljivim učinkovanjem
ARTIN-DRAŽEJE
Dr. Wandera
Dobe se v vseh lekarnah v škatljah po 12 dražej Din 8.—
in vrečkah po 2 dražej Din 1.50.
Oglasec, uod 8. br. 22113/33

Sprejem prvega dušnega pastirja v Mostah

Včeraj smo poročali o slovesnem sprejemu prvega dušnega pastirja v novi duhovniji v Mostah g. Miha Jenka. Na zgornji levi sliki pozdravlja moščanski župan g. Pavčič novega dušnega pastirja. Spodnja slika: V te- lovadni ljudske šole, kjer so bili pozdravni govori. Zgornja desna slika: Vhod v karmeličansko cerkev, kjer je dal g. Jenko prvi blagoslov z Najsvetejšim.

Foto: Holynski, Ljubljana.

Foto: Holynski, Ljubljana.

Foto: Holynski, Ljubljana.

Usoda najdenčka in njegove matere

Ljubljana, 28. febr.

Pred dvema dnevnoma je cerkovnik cerkve Srca Jezusovega zvečer čistil cerkev. Ko je pogledal v eno prvih klopi, je v njej opazil majhen sveženj perila. Ko se je sklonil nad sveženj, se mu je nasmehnil obraz najcenejšega otroka, ki je mirno spal v svežnju. V cerkvi ni bilo nobene druge žive duše. Cerkovnik je takoj uganil, da je otroka nalašč pustila v cerkvi mati, ter je poklical stražnika. Policija je velela oddati otroka v Dečji dom. Primarij Dečjega doma dr. Dragaš je pogledal otroka in takoj vedel, pri čem je, saj je pred nekaj urami imel v rokah istega otroka. Vedel je, da je to otrok revne služkinje, nezakonske matere, ki je bila zadnje čase še brez dela. Mati je bila žrtev brezvestnega zapeljivca. Že mesec dni pred otrokovim rojstvom je prišla v žensko bolnišnico in tam so jo izjemno res sprejeli, saj je bilo mlado dekle pridno ter je kljub svojem stanju rado pomagalo pri raznih opravilih v porodnišnici. Mati je z otrokom ostala še osem dni po rojstvu v bolnišnici, nakar jo je morala zapustiti. Zatekla se je v Dečji dom, tam pa so morali zaradi gneče otroka zavrniti. Mati je obupana odstavala v mesto in otroka zvečer odločila v omenjeni cerkvi. Dva dni je policija iskala mater, ki ji je bila po najdbi otroka takoj znana. Končno se je mati sama zglasila v Dečjem domu, kamor je vedela, da so ji oddali otroka. Vprašala je, kako se otroku godi, toda že jo je prišla policija. Mati je sedaj v policijskih zaporih ter se bo morala pred sodiščem zagovarjati zaradi izpostavitve otroka.

Kaznovana kurja tatova

Videm ob Savi, 28. febr.

Dolgo časa so stražili v tukajšnjem okolišju neznani uzmovci in izmikali zdaj v tem, zdaj v drugem delu župnije kokoši in purane. Končno se je orožnikom posrečilo odkriti glavne krivce v osebi 66 letnega R. Š., ki je bil radi sličnih prestopkov že večkrat predkaznovan. Pomagal mu je pri nečednem poslu njegov nečak F. Š. iz sosednjega Rajhenburga. Za svoje ponočne avanture sta prejela plačilo od okrožnega sodišča v Celju, ki je vsakemu prisodilo po eno leto ječe. Kokoši in purani pa so se sedaj zopet oddahnili.

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« grenčica do urejenega žleoda in črevesja.

Našim naročnikom!

Položnice

dobe v današnji izdaji »Slovenec« vsi p. n. naročniki, da se z njo poravnava naročnina za čas od dne 1. marca 1935 dalje in morebitni zaostanki iz prejšnje dobe. Prosimo vljudno vse prizadete, da se položnice poslužijo in čim prej mogoče, da ne bo ovire pri dostavljanju lista.

Po teh položnicah p. n. naročniki tudi lahko plačajo naročnino za »Ponedeljski Slovenec« vendar naj se to vrhu srednjega dela izrečno pripomni.

Pri tej priliki ponovno opozarjamo, da imajo pravico do »Slovenčev« smrtonezgodne podpore samo oni p. n. naročniki, ki so imeli ob času nesreče naročnino plačano vsaj za tisti mesec, v katerem se je pripetila nezgoda.

Oni p. n. naročniki, ki bi položnice trenutno ne potrebovali, naj jo shranijo za prihodnje plačilo ali naj pridobe z njo novega naročnika.

Naročnina za dnevnik »Slovenec«

Mesečno	Din 25.—
četrtletno	Din 75.—
polletno	Din 150.—
letno	Din 300.—

Nedeljski »Slovenec« stane

Mesečno	Din 8.—
polletno	Din 48.—
letno	Din 96.—

★

»Ponedeljski Slovenec«

Tednik »Ponedeljski Slovenec« je dopolnilo dnevnika »Slovenec«, ki ob ponedeljkih ne izhaja. »Ponedeljski Slovenec« prinaša čitateljem v zanimivi obliki nedeljske novice iz domovine in iz inozemstva. Posebno pazljivo zasleduje življenje naših bratov za mejami. Izčrpno poroča o vseh panogah domačega in tujega sporta. Za onega, ki hoče biti o vseh dogodkih točno poučen, je nujno potrebno, da si poleg dnevnega »Slovenca« naroči tudi »Ponedeljskega Slovenca«, ker dnevni »Slovenec« ne ponavlja novic, ki jih je objavil »Ponedeljski Slovenec«.

»Ponedeljski Slovenec« stane

Mesečno	Din 5.—
polletno	Din 26.—
letno	Din 50.—

Prijatelju Francetu!

(Francetu Bonaču v spomin)

Tisoči Tvojih zvestih, s katerimi si delil vse gorje svetovne vojne in katerim si dajal zadnja tolažila, ko so se ločili davno, davno pred Teboj, so Te hoteli imeti med seboj, da jim z vedro besedo in veselim srcem, kakor si znal edino! Ti, delaš družbo in sprejmeš plačilo za vse Tvoje dobro in blago!

Kot večni popotnik si hodil od kraja do kraja po širni naši lepi slovenski deželi, po tej, ki ji sije svobodno sonce, in po oni, ki ječ pod tujim robstvom. Menda ni kraja, kjer ne bi učil, pripovedoval in oznanjal besedo tovarštva, miru in ljubezni. Ni Te strahnil ne mraz, ne vročina, ne neurje, ne bolezen, ne obrekovanje, ne zaničevanje, preko vsega si šel z vedro besedo in jasnim obrazom in delal le za svojega bližnjega, zlasti za one, ki so teptani in zaničevani, da jim lajša njih težko pot življenja. Zdi se mi, da Te vidim, kakor Tvojega velikega vzornika sv. Pavla, ko berem v njegovemu pismu do Korinčanov, mnogokrat na potih, v nevarnosti na rekah, pred razbojniki, pred vojaki, pred neverniki, v mestu, v samotni na morju, v nevarnostih med lačnimi brati; v trudu in naporu, v pogostem bedenju, v lakoti in žeji, v pogostih postih, v mrazu... Ognjevit Tvoja beseda je vžigala srca, da so se dvigala k večnim lepotam stvarstva, da so lažje prenašala tegobo in bedo vsakdanjih skrbi in težav, da so iskala utehi pri Onem, ki jo edini more dati. Saj si vedno ponavljal, da je naš cilj tam, kamor so odšli pred nami tisoči iz bojnih poljan in potem zopet tisoči, med katerimi so bili Tvoji najdražji:

Ljubljanske vesti:

Zaprisege novega župana

Ban - častni meščan ljubljanski

Ljubljana, 28. februarja.

Danes ob 17 je bila v mestni zborovalnici zaprisega novega predsednika mestne občine dr. Vladimirja Ravniharja. Zaprisega je bila združena s primerno svečanostjo. Zbrani so bili vsi občinski svetniki, dalje mnogo mestnega višjega uradništva, Galeja, pa je bila polna občinstva. Pred predsedniško mizo je ležalo pod šopkom cvetic in razpelom s svečama srebrno župansko žezlo.

Novi župan je prišel v spremstvu bana dr. Dinka Puca in podžupana prof. Jarca. Na hodniku pred dvorano je bilo zbrano mestno delavstvo, ki je toplo vzklikalo vsem trem, dvorana pa je prav tako navdušeno pozdravila novega bana in župana, na katere se je z galerije vsipalo pomladansko cvetje.

Sejo je otvoril s primernim nagovorom podžupan prof. Jarc, ki je čestitil g. banu k imenovanju in opisal njegovo zaslužno delovanje za mestno občino. Med drugim je izjavil:

»Doba njegovega županovanja je doba velikega razmah Ljubljane, ki se da z njo primerjati le še baročna doba na prelomu 17. in 18. stoletja in deloma doba po potresu leta 1895.« — »Ker ne razpolagamo ne z visokimi redi ne z zlatimi kolajnami, dovoli, da ti poklonimo največ, kar more občina pokloniti svojemu zaslužnemu članu, da te imenujemo za častnega člana mestne občine ljubljanske.«

Predlog g. podžupana je občinski svet z navdušenjem sprejel.

Nato je spregovoril g. ban dr. Puc, ki je ginjen izrazil svojo zahvalo za tako počastitev, poudaril pa je, da so bile našteje zasluge dobljene s skupnim delom. Izjavil je, da more mestna občina ljubljanska vedno računati z njegovo podporo, kakor je on do sedaj računati s podporo občinskega sveta. Primerno je nagovoril tudi dr. Ravniharja.

Novi župan dr. Ravnihar je nato predložil predpisano prisego, prevzel predsedniško mesto ter imel daljši govor, v katerem je med drugim izjavil:

Gospod ban! Naključje je hotelo, da me vmešate na stol ljubljanskega župana, ali kakor se glasi službeni naslov: predsednika mestne občine ljubljanske kot neposreden moj predhodnik na tem častnem mestu. Zato mi je prvo prijetna dolžnost, da vam v imenu mestne občine ljubljanske kot dolgoletnemu vodniku njene usode izrekam globoko občuteno zahvalo na vaši vnemi, vaši spretnosti, s katero ste vodili občinske posle.

Ljubljana je tudi moje rojstno mesto. V njej sem preživel svojo mladost in — z redkimi presledki — vso svojo moško dobo. Poznam njeno polpreteklo zgodovino.

Popolnoma se zavedam velike odgovornosti, ki si jo nalagam. Nisem homo novus v naši občinski upravi. Ali mislim, da ne rečem preveč, če rečem, da so minili oni idilični časi, ko je bil ljubljanski župan več ali manj predvsem reprezentant svojega častnega mesta. Novi čas, ki mu je podrejen tudi naš novi zakon o mestnih občinah, zahteva od njega mnogo več. Manj je gledati na to, da imamo lepe ravne ceste z ličnimi hišnimi fasadami, kakor pa na to, kako se živi za temi fasadami ali pa za razdrapanimi stenami lesenih barak. Tu je danes težišče vseh naših skrbi in prizadevanj. Zahteve, potrebe so tu, neizbežno so. Pomagati mora v socialno občuteno solidarnost občestvo, kakor velja enako pravilo tudi za višje edince, za banovino ali za državo.

Stojimo sredi reorganizacije občinske uprave po zahtevah zakona o mestnih občinah, stojimo pred vtečenjem dela naše lepe okolice v pomerji mestne občine. V duhu gledamo veliko Ljubljano kot križišče važnih prometnih žil, po katerih naj se pretakajo turizem, tujski promet in mednarodna trgovina. — Prišel pa bo čas, ko bo treba misliti na konsolidacijo in konverzijo dolgov z znošnejšim obrestovanjem in dolgoročno amortizacijo. — Iz teh prostorov naj bo izločena dnevna politika. Kot pretežno gospodarska organizacija zbirajmo svoje tešeno delo, posvetimo svoje duševne sile samo eni, zdravi komunalni politiki, pa spet z vrhovnim političnim ciljem, da z njo dobernešemo ne mali delež k okrepljeni in moči, sijaju in ugledu naše države, naše Jugoslavije. — To nam bo tem lažje doseči, ako se

moremo opirati na kader preizkušenega uradništva in ostalega meščanstva.

Končno se obračam do vsega meščanstva, prosim ga, da me počasti s svojim zaupanjem. Nikomur ne odrekam pravice do kritike. Toda kritika naj bo stvarna in objektivna!

Na koncu je novi župan pozval dvorano, naj vzklikne kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu ter kraljevskemu namestništvu, čemur so se vsi odzvali z navdušenjem.

Vsi govori so bili sprejeti z aplavzom ter navdušenjem, zlasti pa je dvorana prirejala ovacije banu in županu. V dvorano pa je ves čas padal z galerije dež cvetic.

Mestni uslužbenci pri novem županu

Danes popoldne se je v pisarni dr. Ravniharja zglasila deputacija predstavnikov organizacij občinskih namestencev, ki jo je vodil predsednik Zveze direktor Jantigaj. Nagovoril je župana dr. Ravniharja:

Visoko spoštovani gospod župan!

Uradništvo mestne občine, ki je včlanjeno v Zvezi organizacij mestnih uslužbencev v Ljubljani, Vas prihod v to starodavno hišo z največjim veseljem pozdravlja in vam izraža najiskrenejšo čestitko.

Prihajate v težkih časih na čelo občine, in na čelo njenega uradništva, v času, ko so etične vrednote padle na minimum in je gospodarska depresija prinesla obupno praznino. V teh brezdnih časih se bje boj za uradniške pravice in mi vemo, da ga bodele znali rešiti z vso poštenostjo in objektivnostjo, ki vam je lastna. Mi smo bili Vaše pomoči v tem boju že deležni. Mestno uradništvo pa ve, da ne tvori samo njegova materialna stran uspešen pogoj za življenje mesta, marveč da so vitamini njeni etični, umstveni in moralni principi, ki so potrebni za uspešno delo v prid mesta in naroda. Zavedajoč se, da je teh danes bolj kot kdaj potreba, bomo delali v tem pravcu, in prosimo, da ne pozabite, da je poleg mestnih svetnikov nosilec komunalne uprave tudi mestni uslužbenec, na katerega pomoč in zvestobo se smete zanesti vsekdar.

Zagotavljamo Vas svoje zvestobe in vdanosti ter se priporočamo Vaši naklonjenosti.

Župan dr. Ravnihar se je za pozdrav lepo zahvalil ter izjavil, da se ne čuti toliko predstojnika mestnega uradništva, temveč le prvega med enakimi in da je dolžnost vseh delati za mestno občino ter njen prospek. Obljubil je uradništvu vso svojo naklonjenost in pomoč.

Zvečer ob 8 je Glasbena Matica pred stanovanjem novega župana gosp. dr. Ravniharja priredila podoknico.

○ Bivši vojaki prosijo vse pevce ljubljanskih pevskih društev, naj se udeležijo pogreba blagopokojnega našega voditelja kurata Franceta Bonaca. Zbirališče danes ob 14 na Stari poti za Leoniščem. Pesmi: Oj Doberdob, Vigred se povrne.

○ »Boje« obvešča tovariše bojevnike, da je zbirališče za pogreb tovariša Franceta Bonaca danes popoldne ob pol 4 pri parku pred Leoniščem. Tovariši, pridite polnostevilno in sledite odredbam rediteljev.

○ Evharistična akademija. Kot pripravo na Evharistični kongres priredi Salezijski zavod na Rakovniku v nedeljo 10. marca t. l. v veliki dvorani hotela »Union« svečano akademijo, s povsem originalnim sporedom. Celotni spored je namreč delo Salezijscev gg. Farkaša, dr. Tomca in A. Vodeta, glasbeni del posebej delo g. dr. Jerka Gržinčiča. Iz tega zanimivega sporeda naj omenimo: koralni spev »Neki človek je napravil svatbo; ob pričetku in zaključku akademije igra orkester nove skladbe; troje slik (1. Uvodni tercet, 2. Abraham daruje Izaka, 3. Jezusova deca); troje melodramatičnih prizorov (1. Velikonočno jagnje, 2. Pastirček Pashal, 3. Zadnja večerja). — Dramatične točke izvajajo salezijski gojenci, pevske točke poje mešani zbor 140 rakovniških bogoslovcev, gojencev in oratorijancev, godbene točke pa izvajajo polnostevilni vojaški orkester. — Opozorjamo na to velezanimivo akademijo, katere čisti dobiček je namenjen za kritje stroškov Evh. kongresa, že danes.

○ Češki film »Zlata Katarina« teče od danes naprej v kinu Kodeljevo.

○ Pri jutrišnji veliki dobrotelni akademiji, ki se prične ob 20 v veliki unionski dvorani, sodelu-

jejo naslednja društva odnosno posamezniki. Navajamo jih po vrstnem redu, kakor bodo nastopili. Pomnoženi Radio-orkester pod vodstvom kapelnika Neffata. Dekliški zbor mestne ženske realne gimnazije pod vodstvom dr. Dolinarja, Ljubljanski Zvon pod vodstvom Dore Matula, Narodno železničarsko in glasbeno društvo »Sloga« pod vodstvom gosp. Svetla, ki bo spremljal nekatere stvari na klavirju, kot klavirski spremljevalec sodeluje tudi operni kapelnik dr. Švara. Dalje sodelujejo skupina članov Narodne čitalnice iz Kranja, zbor gojenk Gospodinskega tečaja v Mladiki, jazz-orkester društva »Sloga«, Mirko Premič, član drame Josip Daneš-Gradiš, znani kupletist Reš iz Kranja, izvajalec akrobatnih vaj gospa Remžgar Marta in Mrak Franc, članice opernega baleta: Adamovič, Bravničar, Bracar, A. Bracar, R. Kurbos, Petan in Eržen ter Čarman. Eden naših najboljših komikov gosp. Drago Zupan, ki nastopi pod imenom Melhijor Menarosti in Matevž Kotenina. Poleg tega še trije zunanji orkestri moderne sestave potom gramofonskih plošč. Skrbjeno bo, da se bo ves zabavni del slisal po celem prostoru, na katerem se vrši dobrodelna prireditve, to je v veliki Unionski dvorani kakor tudi v vseh stranskih prostorih. Tvrda Philips bo postavila primerne ojačevalce. Ljubljance vabimo, da posetijo na pustno soboto to prireditve, za katero se dobe vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

○ Regulacija Ljubljane. Podžupan gosp. prof. Jarc je prejel iz Belgrada brzojavko, ki sporoča, da je odbor za državne nabavke odobril že razveljavljeno tretjo licitacijo za regulacijo Ljubljane. Ker je tudi Glavna kontrola odobrila šestmilijonsko posojilo pri Poštni hranilnici, je pričakovati, da bo tvrda Dukič

začela z regulacijskimi deli že v prvi polovici meseca marca. Tako bo dobilo v letošnjem letu lepo število brezposelnih delo.

○ Tlakovanje Bleiweisove ceste. Licitacija za tlakovanje zadnjega dela Bleiweisove ceste od Narodnega doma do Gosposvetske ceste je odobrena. Tvrda Anton Res iz Zagreba bo takoj začela z deli. To bo zaključek velikega delovnega programa, ki se je doslej izvršil iz kaldrinskega fonda v vrednosti 35 milijonov dinarjev in ki ni prav nič obremenil blagajne mestne občine.

○ Kino Kodeljevo predvaja drevi premijero »Ko bi kralj bil...« z Viktorjem de Kowom in češki film »Zlata Katarina«.

○ Železniškim upokojencem! Umrl je gosp. Ivan Hirsch, železniški uradnik v pokoju. Pogreb bo danes ob 2 popoldne iz mrtvašnice splošne bolnišnice. Železniški upokojenci so v službo vabljeni, da se pogreba polnostevilno udeležijo. — Društvo železniških upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani.

○ Trnovčanom pripravlja za pustno nedeljo in pustni terek agilni Trnovski oder »Veseli pevski večeri, ki bo nudil v svojem izbranem sporedu tudi veseloigro »Kovačev študent«. Tu bo nastopil v naslovni vlogi baritonist g. S. Strekelj, v ostalih pa najboljši pevci odra. Že danes vjudno opozarjamo vse prijatelje odra, kakor tudi ljubitelje petja in glasbe, na ta smeha in zdravega humora polni večer.

○ Radi opustitve trgovine razprodajamo damsko in otroško oblačila po najnižjih cenah samo še do 5. marca. M. Kristoflič Bučar, Ljubljana, Stari trg 9.

Mariborske vesti:

Uradništvo Mestnih podjetij

Maribor, 28. februarja.

Mariborska Mestna podjetja, ki se že dve leti organizirajo, še vedno niso rešila dvoje važnih vprašanj notranje organizacije: vprašanje kolektivne pogodbe za delavstvo in vprašanje uradništva. Vprašanje kolektivne pogodbe, o katerem smo v našem listu že razpravljali, je v svojem bistvu enostavno in lahko. Mnogo bolj komplicirano, težko in odgovorno je vprašanje končne ureditve položaja uradništva. Mestna podjetja zaposlujejo 72 uradnikov, ki pa so po svojem položaju čudovito razdeljeni. Nič manj kot v šestih kategorijah se nahajajo. V prvi so pragmatični uradniki mestnega ucelstva, dodeljeni na službovanje v MP, v drugi pragmatični uradniki mestnih podjetij, ki službujejo že od vsega početka pri podjetjih, v tretji nepragmatični uradniki, nastavljeni po službeni pragmatiki in s službenimi prejemki, v četrti pogodbeni uradniki, s pragmatičnimi prejemki, v peti pogodbeni uradniki, nastavljeni po obrtnem zakonu in v šesti kategoriji dnevničarji. V glavnem pa bi se lahko vse kategorije delile na dve skupini: v prvi so prve tri kategorije, torej pragmatični usluž-

benci, v drugi pa poslednje tri. Razlike med obema skupinama so znane. Pragmatični uslužbenci avanzirajo avtomatično, imajo po pragmatiki določene prejemke in dalje dopuste, kakor nepragmatični. Razlika je tudi pri nadurnem delu. Pragmatičnim zagotavlja pogodba 150 urno delo, nepragmatičnim pa obrtni zakon 200 urni delovnik. Opravljajo pa vsi isto delo in naravno, da je sedaj pri nepragmatičnih težnja po istih pravicah, kakor jih imajo njihovi tovariši.

Vodstvo Mestnih podjetij se nahaja v težavnem položaju, ker ureditev odnosov ne bo lahka. Čaka se sedaj na novo zakonsko uredbo k zakonu o mestih, katera predvideva dve vrsti občinskih uslužbencev: Organe mestnega magistrata, ki so nekaki nosilci oblasti ter morajo imeti stalnost, sistemizirano mesto, ki jih določa nazorna oblast, poleg njih pa še uslužbenec mestnih podjetij, o katerih pa ne govori določeneje. Zaenkrat imajo mariborska Mestna podjetja namero, da bi se sklenila tudi z uradništvom kolektivna pogodba, ki bi končno veljavno uredila njegov položaj. Seveda se bo po moral najti tujak način, da pridobljene pravice uradništva ne bodo prikrajšane.

□ Gosp. Josip Gselman — petdesetletnik.

Danes dopolni znani in pri vseh priljubljeni višji upravitelj jugoslovanskih posestev benediktinskega samostana Admonta gosp. Josip Gselman iz Racerdvorja pri Mariboru 50 let svojega življenja. Jubilant je znan gospodarski strokovnjak, ki je s svojo sposobnostjo in vnueno dvignil zaupanja mu posestva na zavidljivo višino. Spoštujejo in cenijo ga kot priznanega svetovalca v gospodarskih zadevah daleč naokrog. Njegovo delo je našlo priznanje na najvišjem mestu ter je dobil odlikovanje reda sv. Save. Ko stopa sedaj gosp. Gselman v Abrahamovo leto, se pridružujemo čestitkam njegovih številnih prijateljev in tovaršev ter mu želimo, da bi užival sadove svojega dela, svoje pridnosti in svojih zmožnosti še mnogo let!

□ Električna v Krčevini. Krčevinska naselja imajo sedaj po dolgem čakanju električno luč, ki pa je zaenkrat zelo muhasta. Včasih gorijo žarnice ves dan, potem pa je zopet tri noči tema.

□ Maribor se bori proti jetiki. Azilni sklad Protituberkulozne lige je dosegel v februarju Dm 160.656. Liga se zahvaljuje vsem darovalcem, stanovalskim najemnikom in hišnim posestnikom, kakor tudi vsem oskrbnikom in hišnikom za njihovo požrtvovalno delo.

□ Manjšje mezde. Nekateri mariborske tekstilne tovarne so začele zniževati mezde. Ukrepe utemeljujejo z znatnim poslabšanjem konjunktura na tekstilnem trgu.

□ Načrti Jugoslovanske bolgarske lige. V torek se je sestel k prvi seji odbor mariborske Jugoslovanske bolgarske lige. Razpravljalo se je o nastopu bolgarske pevskega društva »Gusle« v Mariboru, ki bo predvidoma med 15. in 20. marcem.

Liga pripravlja izlet Mariborčanov v Bolgarijo za veliko noč, ki bo združen s krožnim potovanjem skozi najlepše kraje bratske zemlje. Predvidoma bodo znalsi stroški izleta 1200 Din ter bodo imeli udeleženci polovično vožnjo tudi na naših železnikih. Veliko zanimanje vlada v Mariboru za bolgarsko časopisje ter se je na seji razpravljalo o načinu, da bi se dobilo najvažnejše bolgarsko časopisje na razpolago. Prof. Sedivy, ki vodi uspele tečaje bolgarskega jezika, pripravlja izdajo bolgarske slovnice.

□ Z Abrahamom se je srečal višji sodni oficijal g. Jože Drevenšek. Prihliženemu in spoštovanemu gospodu želimo še mnogo srečnih let!

□ V nedeljo v Zadržno gospodarsko banko! Dramatski odsek »Magdalencev« vprizori ob 17 veseloigro s petjem v treh dejanjih »Rodoljub iz Amerike«.

□ Premiera »Blodnih ognjev« v mariborskem gledališču bo koncem prihodnjega tedna. Avtor, mariborski notar in književnik dr. Šorli, je s svojo dramo dosegel ob priliki krstne vprizoritve v Ljubljani velik uspeh.

□ Smrt kosi. V Vrbanovi 59 je umrla v starosti 78 let vdova po nadučitelju gospa Berta Golob. — V splošni bolnišnici je umrla 53 letna učiteljica gdna Boštjančič Katarina. — Naj počivata v miru!

□ Z vrela kavo se je polila po nesreči na Pobrežju osemlatna Zorka Božič. Dobila je nevarne opekline po prslih, na rokah in nogah. Nahaja se v bolnišnici.

□ Loška ulica brez luči. Ze nekaj dni je električna napeljava v Loški ulici polkvarjena in prebivalci so brez luči. Od pomoči je nujno potrebna.

□ Hotel »Oreč« 5. in 6. marca kuharska razstava, ljutomerska vina. — Bar Mixtures.

25% popusta 25%

od cerkvenih govorov dr. M. Opeka

dobi kdor kupi

celo zbirko do 15. III. 1935

Cela zbirka obsega 24 zvezkov ter stane nevezana Din 466 — s popustom pa samo Din 349.50.

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva 2

Kulturni obzornik

Jugoslov. Biblioteka v Varšavi

Trud prof. Jul. Benešića — prosvetnega delegata kraljevine Jugoslavije v Varšavi — je rodil šele sedaj listi vidni in radostni sad, ki ga ni vesel samo on, ampak mi vsi. Preko prvih — lahko rečemo ljubezenskih iskanjih srečanja s Poljsko in poljskim jezikom (kot gimnazist je po dopisniški iskal stikov s poljskimi študenti), preko univerzitetnega študija, mnogih srečanj v poznejšem življenju, je prof. Benešić po prvih letih Jugoslavije postal prosvetni delegat kraljevine Jugoslavije v Varšavi. Želja se mu je polnila: bivati v Poljski stalno, seznanjati poljsko javnost z južno slovansko kulturo, gojiti medsebojne kulturne in znanstvene stike, predvsem pa ljubezen, tisto ljubezen, iz katere naj bi se Slovanom rodila lepša bodočnost. Seveda je prof. Benešić takoj iskal praktičnih možnosti, kako realizirati svoje načrte. In eden izmed teh njegovih realiziranih načrtov je tudi Jugoslovanska Biblioteka, ki je začela z izdajanjem v l. 1931 in je sedaj izdala že 6. zvezkov najboljših literarnih umotvorov južnih Slovanov.

Mogoče si bi kdo želel drugačnega zbora, mogoče drugačnega reda in sistema v izdajanju; toda nihče ne more zanikati ogromnega pomena, ki ga ima tako delo v kulturnem spoznavanju in zblizevanju med slovanskimi narodi. Gotovo je upliv te dobre in pravilne propagande, da se n. pr. študenti na univerzah (tako n. pr. v Krakovu) ne bi bali zanimati za literaturo treh slovanskih narodov na jugu. Izdane takega literarnega dela z informativnim uvodom in mogoče še s kratkim komentarjem ni nikakor samo neko platonsko zblizevanje in spoznavanje, ampak je resnično prodiranje v psiho sorodnega naroda, resnično spoznavanje ce-

lotnega življenja in hotenja posameznih plasti v njih religiozno kulturnem in političnem botenju. Kot prvi zvezek Jugoslovanske Biblioteke je izšlo znamenito delo Ivana Mažuranića: Smrt Smail-age Čengića v lepem prevodu Antona Boguslawskiego z informativnim predgovorom znanega umrlega hrvaškega kritika dr. Milutina Cihlarja — Nebaje — va. — Če v predgovoru mogoče pogošamo analize samega dela in nekakšnega komentarja, ki bi ga tako delo potrebovalo, najdemo v njem točno sliko I. Mažuranića ne samo kot pesnika ampak tudi kot politika in političen prerez težnj takratne Hrvaške.

Kot drugi zvezek so izšle — kakor je znano — Novele Ivana Cankarja v prevodu gospe Ele Moletove, z informativnim predgovorom Vojeslava Moleta. Ker se je o prevodu že pisalo, omenim le to, da je ta zbirka 19 Cankarjevih novelih — katerih izbira je bila pač težka — in hočeš — nočeš — pri toliki množini Cankarjevih del — ki so še danes tako malo liter-estetsko ocenjena — subjektivna — našla veliko odmeva in razumevanja med Poljaki.

V tretjem zvezku je znano delo srbo-hrvatske literature, ki je tudi preloženo na slovenski jezik »Gorski vijenac« od črnogorskega vladike Petra II. Petrovića Njegoša. Izredno interesantno študijo o delu je napisal varšavski jugoslovanski poslanik, Branko Lazarevič. Samo delo pa je preložil Henryk Batowski. Gladko tekoči prevod je radi razumevanja opremil prevajalec še s kratkim uvodom in komentarjem.

Kot četrti zvezek pa je izšel »Osman« Ivana Gundulića. Osman je že od nekdaj zanimal poljsko javnost, saj je proslavil enega izmed njihovih kraljev, ki je odločilno porazil turško vojsko pri Mohaču, saj je sanjal o poljskem narodu kakor o rešitelju slovanstva in Evrope pred turško nevarnostjo. Že zgodaj je bil znan »Osman« na Poljskem. Poleg raznih rokopisov — tudi v italijanskem jeziku — so že od nekdaj po-

skušali razni poljski poznavalci dalmatinske literature, da bi vsaj delno preložili to znamenito delo. Šele v dobi Mickiewicza je eden izmed njegovih prijateljev — Karol Brzozowski — z njegovo pomočjo preložil ves epos na poljski jezik. Toda po nesrečnem naključju je v l. 1849 rokopis zgorel in poljska javnost je znova iskala človeka, ki bi preložil to delo. Tudi po l. 1849 je bilo mnogo poizkusov, toda vsi prevajalci so se omejili le na nekaj spevov. Šele l. 1934 je prineslo popoln in tiskan prevod dela. Prevod je oskrbel Czesław Jastrzębiec-Kozłowski. Za 14. in 15. spev, ki manjka v originalu, je vzel prevajalec dopolnilo Ivana Mažuranića. Uvod o Gunduliću in Osmanu je napisal dr. Milan Rešetar. Kratko študijo o rokopisih in prevodih Osmana na poljsko po Wocław Parkott. Seveda ima prevod tudi komentar. Knjigo krasi tudi 9 ilustracij, ki predstavljajo Dubrovnik, Varšavo, Carigrad in nekatere zgodovinske osebnosti, ki nastopijo v eposu. — Prevod kakor izdaja in oprema knjige je res lepa in dostojno reprezentira južnoslovansko književnost.

V petem zvezku pa je zastopana novejša srbska književnost z romanom Borisa Stankovića: »Nečista krva« (obstoja tudi slovenski prevod). Brez dvoma je, če ne najboljši, pa vsaj eno izmed najboljših del predvojne srbske književnosti, ki dostojno reprezentira srbsko književnost v tujini. Delo je pa tudi vsebinsko zanimivo po karakterističnem življenju, miselnosti in običajih stare Srbije, ki je v tej dobi (1877—1880) preživljala revolucijo, prehod iz starih časov v nove. Boljše? Stanković tega ne pove. Toda na rahlo da čutiti, da v slabše čase. Roman je preložil na poljsko Viktor Bazielić. Uvod, ki se prepleta z osebnimi spomini na pisatelja in s poskusom karakterizacije dela in življenja Borisa Stankovića, pa je napisal jugosl. poslanik v Varšavi Branko Lazarevič. — Knjiga je izšla na začetku l. 1935.

Pred kratkim je izšel šesti zvezek, ki vsebuje

dve stvari iz stare dubrovniške literature: znamenito in najlepše dubrov. pesem — maskarato z l. 1527 Jedupko (Ciganka) od Andrije Čubranovića in pastirsko igro Dubrovčan od Ivana Gundulića. Obe deli je dostojno preložil Czesław Jastrzębiec-Kozłowski. Uvod o maskaratah in pastirskih igrah v Dubrovniku pa je napisal dr. Mihovil Komol.

Kakor sem že omenil je namen »J. Biblioteke« praktično kulturno zblizevanje in spoznavanje treh južnoslovanskih narodov v Poljski. O tem namenu pričajo tudi dela, ki so napovedana za bližnjo prihodnost. Poleg prevodov enega izmed del Stjepana Srećana in Iva Vojnovića pripravlja prof. Benešić Zgodovino Jugoslavije (Slovenec, Hrvatov in Srbov) od prof. Ferd. Šišića, antologijo jugoslovanskih novel in antologijo jugoslovanskih narodne in umetne poezije.

V tej perspektivi se bo mogoče tudi še kakemu slovanskemu književniku odprla pot do Poljske.

Z (Varšava)

Olbracht: Hajduk Nikola Suhaj

Poslov, B. Borko in O. Berkopec. Tiskov. zadruga.

Olbracht (psevdonim sina velikega češkega pisatelja realistične dobe Staska), spada med najboljše mlajše češke pisatelje, ki so se razvili in deloma nastopili šele po vojni in so bili v svojih početkih precej levo orientirani. Roman Hajduk Nikola Suhaj je njegovo dozdaj najboljše delo, s katerim je dosegel nenavaden uspeh. V sedmih poglavjih opisuje podkarpatskega kmetkega fanta Nikolo Suhaja, ki je šel v svetovni vojni na fronto, pa ubežal iz nje in se skrival pri neki ruski starki. Ta hoče, da bi se poročil z njeno hčerko, ter ga napravil neranjilnega proti vsaki krogli. Vrnil se je nazaj v vojni metez, v katerem pa je ostal čudežno neranjljiv. Pobegnil je domov, se poročil s svojo Eržiko in hoče mirno živeti svoje kmetsko življenje. Tedaj je njegovo ime — radi neranjivosti — že postalo legendarno, strah okolice

Najstrožje kazni za ponarejevalce denarja

Ljubljana, 28. febr.

»Slovenec« je že kratko poročal o 7-članski ponarejevalski družbi, ki je lani ustanovila v Mostah pri Ljubljani pravo tajno tovarno za ponarejanje kovancev po 10, 20 in 50 Din. Družba je napravila več falzifikatov, nekateri so se ji posrečili, drugi so bili škarirani. Proti tej družbi se je vršila 4. jan. letos dolgotrajna obravna pred malim kazenskim senatom. Obtoženci so bili takrat obsojeni na kazen od 4 mesecev strogega zapora do 2 leti robije. Apelacijsko sodišče pa je na tajni seji 26. t. m. ugodilo prizivu državnega tožilca, razveljavilo sodbo prvega sodišča v pogledu kazni ter vseh 7 ponarejevalcev obsodilo:

Alojzij Zupet, glavar ponarejevalske družbe, samski rudar, na 5 let robije, (prej na 2 leti in 6 mesecev).

Frane Sedlar, samski trgovski sluga iz Most na 2 leti robije, (prej na 10 mesecev strogega zapora).

Avust Zupet, samski trgovski sluga na 2 leti robije (prvotno na 9 mesecev strogega zapora).

Slovinci v Zagrebu

Zagreb, 27. februarja.

V nedeljo 24. febr. po večernicah sta bili zopet polni društveni sobi v Nikoličevi ulici. Mnogoštevilni poslušalci so z zanimanjem sledili predavatelju dr. J. Klemencu, ki je razgrnil pred nami važno poglavje iz slovenske zgodovine. Govoril je o prihodu in naselitvi Slovencev v 6. in 7. stoletju, o bojih, ki so jih bili s sovražnimi sosedmi in kako so slednje prišli pod frankovsko oblast. Ustavil se je tudi ob družabni in gospodarski ureditvi starih Slovencev in nazadnje spomnil, kako so ustoličevali korotanski Slovenci svoje vojvode na Gosposvetskem polju. — Vsi navzoči so bili veseli zanimivega in izčrpnega predavanja.

V nedeljo, dne 3. marca ne bo predavanja, ker bo ob štirih popoldne v Jeronimski dvorani tri-djanka s petjem: »Svojeglavček«. Vloge so v rokah priznanih igralcev, zato pričakujemo obilo zabave. Sliši se, da bo celo orkester sodeloval. Pridite!

Tudi na Euharističnem kongresu v Ljubljani se pripravljamo. Upamo, da nas pojde vsaj en vlak. Priprave vodi poseben odsek Slomškovega društva.

Koledar

Petek, 1. marca: Albin, škof; Antonina, mučenica. — Ta mesec se dan zviša od 10 ur 52 minut za 1 uro 39 minut na 12 ur 31 minut.

Novi grobovi

† V Gorici je umrl 27. februarja gospod Karel Drašček, trgovec in posestnik. Pokojni je bil oče gospe Olge Pucove, banove soproge, in gospe Karle Saplove, soproge agrarnega inženirja. Naj bližji miru počival Zalujočim svojcem naše globoko sožalje!

† Na Pristavi nad Borovnico je umrla, ko je dala življenje 9. otroku, gospa Ana Košir roj. Kržič, soproga posestnika. Zalujočemu soprogu in ostalim svojcem naše iskreno sožalje, blagi rajniki pa naj sveti večna luč!

Osebnosti

— Poroka. V sredo, 27. febr. se je v Blagovici poročil g. Janez Košiček, posestnik iz Žužemberka, z gđno Ivanko Zavišjevo. Poročal je nevestin stric g. svetnik Ivan Zaviš iz Ambrusa, priči pa sta bila gg. blagovski župnik Jakob Strekelj in ženinov brat urednik Jože Košiček. Bilo srečno!

— Pri motenju prebave, bolečinah v želodcu, gorečih, slabostih, glavobolu, migljanju pred očmi, razdraženosti živcev, pomanjkanju spanja, slabem počutju, nerazpoloženosti za delo povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica odprtje telesa in poživiti kroženje krvi. Poizkusi na vseučiliških klinikah so dognali, da so alkoholiki, ki so trpeli na želodnem katarju, po zavzvižanju »Franz-Josef« vode zopet dobili slast do jedi v razmerno kratki dobi: —

in v njega imenu drugi more. Ko ga zaprejo po krivici češki žandarmi, se mu posreči ubežati in od zdaj se začne njegovo hajduško življenje. Olbracht opisuje preganjanja hajduka: celi vodi žandarmom ga love kod zver po pragozidi, on pa je moril samo v silobranu (žandarme) in v masčevanju, sicer pa je bil dober človek in je kradel bogatim, da je revnim dajal. Vsa Podkarpatska Rusija ga je spoštovala in mu šla na roko, čimboli so ga preganjali žandarmi. Vrste se umori in požigi, shajanja hajdukova z ženo za hrbtom žandarmov, izdajstva, toda hajduk je neranjil. Nikdar ni padel v roke žandarmov, pač pa so ga ubili s sekuro njegovi najbližji »sotrudniki«. Suhaj je postal legendarni junak in njegova slava ima v sebi nekaj religioznega. Pri čitanju romana se človek nehoti spomni na skrivanje Adama Hlavaja v Urbanovem živem biču; obenem pa tudi Vadjalovega Postržka, kjer je prav v tem smislu postavil lik našega Predjamskega viteza, zadnjega klati-viteza. — Ves roman je pisan živo, napeto in polnokrvno, moti pa njegovo mešanje naturalizma z romantičnim praznovanjem, kar vpliva nekoliko tako, kot pri Bevkovih zgodovinskih romanih: umetniško neskladno, pa čeprav hoče s tem poudariti primitivnost Rusinov. Olbracht je s svojim romanom dokazal, da v književnosti še vedno živi — romantika, in sicer tista prvotna romantika, ki hlepi po nenavadnem, skrivnostnem, praznovanju. Situacijska in etnografska. Romantično je tudi vse njegovo poveljevanje hajduštvu, upora proti oblastem, iskanje zanimivih in napetih situacij ter čudežnih rešitev. Zvezal pa je to sновno in socialno romantiko z realističnim gledanjem pokraj in postav.

Roman je na Češkem doživel velik uspeh: izšel je pred tremi leti, pa je doživel že devet izdaj in osem prevodov (pred kratkim hrvaški). Lani pa je dobil državno nagrado češkega ministrstva prosvete. Toda prav to ministrstvo prosvete je obenem prepovedalo vsem šolam imeti v svojih knjižnicah ta roman kot nevzgojen in prav zaradi te romantične hajduštva in zanikanja oblasti neprimeren. Tako so Čehi na najvišjem mestu priznali umetniško vrednost romana, obenem pa ga tudi — odklonili. Vsekakor zanimivo.

Alojzij Avgustinčič, samski delavec na 3 leta robije, (prej na 1 leto strogega zapora).

Ivan Bizilj, samski delavec na 1 leto robije, (prej 3 mesece strogega zapora).

Ivan Volkar, delavec iz Prevoja, na 2 leti robije, (prvotno na 6 mesecev strogega zapora).

Anton Samejo, delavec iz Prevoja na 1 leto robije (prej na 4 mes. strogega zapora.)

Ponarejevalcem je torej apelacijsko sodišče povišalo kazni od 1 leta do 5 let robije. Vsem pa je določilo izgubo častnih državljanjskih pravic za dobo 5 let. V utemeljitvi povdara apelacijsko sodišče, da so ponarejevalci v prvi vrsti gmotno škodovali vidno siromašne sloje, zlasti male trgovce, branjeve in trafikante, torej ljudi, ki imajo malo opravka z denarjem in da so s ponarejanjem kovanega denarja omajali zaupanje naroda v državni denar in da so škodovali s tem tudi glavnim gospodarskim in finančnim interesom naše države.

Proti sodbi apelacijskega sodišča ni nobenega pravnega leka.

Ostale vesti

— Odbor za postavitev spomenika viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju v Ljubljani. Gledališka ulica 3-IV, je razposlal na podlagi svojih seznamov doslej nekaj tisoč prošenj za prispevke k stroškom za postavitev spomenika. Tem prošnjam so bile priložene čekovne položnice, ki jih je odborova pisarna žigosala s posebnimi oznakami po strokah. V kolikor se niste nakazali svojega prispevka, Vas vabi odbor, da to čim prej storite in tako prihranite delo, zlasti pa nepotrebne stroške odborovi pisarni. Zamudnikom bo namreč pisarna ponovno poslala prošnje in jih povabila, naj se odzovejo svoji domoljubni dolžnosti napram blagopokojnemu vladarju. Podprite stremiljenja odbora in pošljite svoje darilo, ki ga lahko nakazate na poštni čekovni račun št. 11.200, če pa nimate položnice, Vam jo na zahtevo pošlje odborova pisarna.

Celje

Deputacija brezposelnih delavcev. Včeraj dopoldne se je zbralo pred okrajnim načelstvom kakih 150 delavcev, ki z največjo nestrpnostjo pričakujejo, kdaj se bo začelo z regulacijskimi deli na Savinji. Brezposelni delavci so poslali na okrajno načelstvo deputacijo, ki je izročila spomenico, katera bo v nedeljo, dne 3. marca t. l., izročena g. ministru za socialno politiko in narodno zdravje dr. Marušiču, ko se bo mudil v Celju. V spomenici navajajo delavci, da so se že vršila nekaka pogajanja med njimi in zastopnikom podjetja g. ing. Teškoviča, ki je prevzel dela na Savinji. Po tej spomenici povzemamo, da nudi podjetnik delavstvu za sprejem v delo naslednje pogoje: 1. za 10-urni delavnik 16 Din, za boljše delavce 18 Din, brez hrane in stanovanja. 2. Od te mezd se odbije dnevno za bolniško blagajno 1,50 Din, oziroma 7 do 8 Din tedensko. 3. Delalo se bo samo ob delavnikih, ob nedeljah, praznikih in času slabega vremena, ob naraščanju vode, bo delo počivalo. 4. Delodajalec lahko odpusti delavca, če bi mu ne ugal, od dela na licu mesta brez zakonite 14 dnevne odpovedi. 5. Zastopniki podjetnika izjavljajo, da lahko za dnevno mezdo 8 Din dobe delavcev, kolikor hočejo. Delavstvo zahteva nasprotno v spomenici kot pogoj za delo na Savinji sledeče: 10 urni delavnik, plačano mezdo od ure in dnevno. Mezda naj znaša na uro 8 Din, če bi se pa delale nadure preko 10 ur, naj plača podjetnik 50% zakonični povisek. Delavstvo odklanja akordno mezdo, dokler se samo ne bo prepiralo, kakšno je to delo. Za dela v vodi naj preskrbi podjetnik delavstvu nepremotljive škornje. Namesto takojšnje odpovedi brez navedbe vzroka, zahteva delavstvo 14 dnevno zakonito odpoved. Za izvedbo vseh regulacijskih del je na razpolago dovolj domačih brezposelnih delavskih moči, med njimi tudi s številnimi družinskimi člani. Zato zahteva delavstvo, naj se zaposli pri teh javnih delih najprej domačini.

Dar Vincencijevi konferenci. Mesto venca na grob pokojnega g. Ivana Elsnerja, podpredsednika Vzemajne zavarovalnice v Ljubljani, je podarilo uradništvo podružnice Vzemajne zavarovalnice v Celju 200 Din Vincencijevi konferenci, za kateri dar so odbor najtopleje zahvaljuje.

Umrl je g. Steinhöcher Josip, star 68 let, železniški uradnik v p. Strassmayerjeva ulici 1; v celjski bolnišnici pa je umrl Kolar Alojzij, 54 letni hlapec iz okolice Vojnika. N. v. m. p.

Ptuj

Mariborsko gledališče spet gostuje. Drugo letošnje gostovanje »Narodnega gledališča« v Mariboru bo v ponedeljek, 4. marca. Topot uprizezore delo zagrebškega dramatika, zdravnika dr. Miroslava Feldmana »Profesor žižek«. Delo je odlično v vseh ozirih ter ga uprizorjajo tudi v tujini. Režija je Kovičeva, ki igra tudi glavno vlogo. Cene vstopnicam so topot znižane, tako da bo predstava lažje dostopna tudi manj premožnemu občinstvu. Rezervirajte vstopnice, ki se dobe v glavni trafiki.

Smrtna nesreča. Smrtno se je ponesrečila 71 letna Ivana Horvat, prevzičarica iz Krčevine pri Ptuj. Padla je z brvi, ki pelje čez Grajeno, v dva metra globok potok, kjer je utonila. Truplo ponesrečene Horvato so našli naslednje jutro v potoku.

Odpiranje trgovin v Ptuj. Od 1. marca naprej bodo trgovine odprte ob 7 in ne ob 8, kakor je bilo to pomočoma objavljeno.

— Pri boleznih srea in pompenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadil, kapi zaisgura »Franz Josefova« grenčica lahko izraznjenje črevesa brez vsakega napora.

Spot

Državno in vesolovansko amatersko prvenstvo, ki bi se moralo v nedeljo, 3. marca nadaljevati s skoki na Bledu, je odloženo na poznejši čas.

Zaključek FIS-inih tekem v alpski kombinaciji

Mürren, 25. februarja.

Danes je bil zadnji dan letošnjih FIS-inih tekem in z današnjim smukom so se tudi zaključile letošnje svetovne tekme v alpski kombinaciji. Vreme je bilo tudi danes neugodno, tako, da so tekme nekoliko izgubile na svoji privlačnosti. Proga je bila zelo težka in švicarski listi so pisali, da ne prevzamejo nobene odgovornosti za nezgode, ki bi se imele dogoditi in katerih je — žal — tudi dejansko več bilo. Proga je bila poleg tega na dveh krajih močno poledenela, radi česar je bilo polno padcev. Avstrijec Nöbli si je na tem mestu zlomil nogo. Kako divja je morala biti proga, nam najbolj jasno dokazuje diskvalifikacija svetovnega norveškega skakalca Sigmunda Ruuda, ki je bil zasaden, ko je jahal palice. Ako se ta značajni junak ni bil niti 96 meterskega skoka, ki ga je lani izvedel — sicer s padcem — na naši skakalnici v Planici, kako naj si potem tolačimo, da se je posluževal nedovoljenega jahanja, ko ima vendar na tleh stabilnost, ki je precej sigurna, kakor na ta način, da je morala biti proga zelo divja in pravemu pomenu besede. In pri tem nastane vprašanje, kakšen pomen in namen naj imajo take tekme, če je pri enem in istem tekmovalcu toliko nezgod...

Organizatorji so bili glede na vse to in zlasti glede na vremenske neprilike veseli, da so spravili ves program pod streho. Start za smuk je bil v višini 2220 m, cilj pa je bil v višini 1400 m, tako, da je bilo 820 m višinske razlike, kar je torej odgovarjalo tozadevnim predpisom. Najboljši čas dneva je dosegel Avstrijec Zingerle, ki je prevozil progo v času 3:30,4 min. Zelo dobro je vozil dalje Francoski Allais, ki je bil prav malo za zmagovalcem.

Doseženi so bili ti-le rezultati: Smuk: Zingerle, Avstrija, 3:30,4; 2. Allais, Francija, 3:30,8; 3. Steuri, Švica, 3:31,2; 4. Birger Ruud, Norveška, 3:32,2; 5. Graf, Švica, 3:32,4; 6. Pfeiffer, Avstrija, 3:38,2; 7. Wolfgang, Avstrija, 3:40,2; 8. Kreisy, Nemčija, 3:44,4; 9. Seelos, Avstrija, 3:45,6; 10. Lunn, Anglija, 3:46,8. Države: 1. Švica 16:40,2; 2. Francija 19:10,2; 3. Nemčija 19:59; 4. Avstrija 21:35,2; 5. Norveška. — Kombinacija. Posamezniki: 1. Seelos, Avstrija, 19,27 točk; 2. Allais, Francija, 19,27 točk; 3. Birger Ruud, Norveška, 19,12 točk; 4. Pfeiffer, Avstrija, 19,04 točk; 5. Graf, Švica, 18,56 točk; 6. Wolfgang, Avstrija, 18,65 točk; 7. Furrer, Švica, 18,78 točk; 8. Zogg, Švica, 18,91 točk; 9. Pinür, Nemčija, 18,60 točk; 10. Kreisy, Nemčija, 18,77 točk. — Države: 1. Nemčija 100,9 točk; 2. Francija 188 točk; 3. Avstrija 186,4 točk; 4. Švica 181,4 točk; 5. Norveška 161,6 točk; 6. USA 142,8 točk.

Nogometni program za ZP

V nedeljo se bodo nadaljevale tekme za zimski pokal in bodo nastopili sledeči klubi: Grafika—Svoboda in Hermes—Zalog. Obe tekmi bosta na igrišču ZSK Hermesa ob vsakem vremenu.

Na Ohrid in Prespansko jezero

Ljubljana, 28. februarja.

Snoči je priredilo Slovensko planinsko društvo uspešno predavanje o Ohridskem ter Prespanskem jezeru ter njuni okolici in drugih zanimivostih, ki se nahajajo ob teh jezerih. Dvorana Delavske zbornice je bila nabito polna, kar je najboljši dokaz, kako potrebna so taka predavanja pri nas in Slovenskemu planinskemu društvu moramo biti hvaležni, da prireja take večere, ki so zelo zanimivi in poučni.

Na snočnjem večeru nas je popeljal predavatelj docent univerze v Skoplju in naš znani umetnostni zgodovinar gosp. dr. Franc Mesesnel v južne kraje naše države preko Skopja na Ohridsko in Prespansko jezero ter nas je seznanil z lepoto in lepimi kraji. V lepih in jedratih besedah nas je gosp. predavatelj v dobri uri popolnoma seznanil s prebivalci, kulturo, s številnimi cerkvami in raznimi zgodovinskimi spomeniki iz prejšnjih časov. Svoje predavanje je podprl z več kot 50 diaprozitiv, ki so šele pokazali lepoto teh krajev v pravi luči.

Jezeri sta veliki in leži Prespansko danes na meji treh držav. Po mnenju gosp. predavatelja je Prespansko jezero še lepše od Ohridskega, vendar smo mogli že samo iz diaprozitivov razvideti, da je eden lepši in zanimivejši od drugega. Prebivalci obeh jezer se bavijo predvsem z ribolovom, saj sta znani že od nekdaj po svojih izbornih ribah. Značilni so njihovi starinski čolni, ki jih še dandanes uporabljajo. Jezeri sta že v starodavnih časih igrali važno vlogo v naseljevanju kulturnih narodov, zlasti pa še v srednjem veku, ko so balkanski Slovani ob njihovih obrežjih ustvarili središče svoje svobodne države. Tujski promet tu doli še ni razvil, kar je pa velika škoda, kajti tako lepi kraji, kakor so ravno okrog omenjenih jezer in jezera sama, zasluži vse večjo propagando. Gospodu predavatelju smo hvaležni za njegova izjavljanja, ki so bila vseskrzi zelo poučna in zanimiva. Slovensko planinsko društvo pa prosimo, da nas kmalu zopet povabi na tak večer, kakršni je bil snočnji.

Zakaj ni bilo tekmovalcev v alpski kombinaciji za prvenstvo GZSP? Projeli smo: Z ozirom na nočilo, objavljeno v sportski rubriki »Slovenec« v dne 27. februarja pod gornjim naslovom, dajemo naslednje pojasnilo: Tekmovalstvo GZSP je bilo v polni pripravljenosti, a tekme niso bile, kakor tudi TK Skala, kateremu je izvedba tekme bila poverjena. Dva sta v soboto zgodaj zjutraj tisti člani STO — GZSP, sta v soboto zgodaj zjutraj tisti člani STO, kjer naj bi se tekmovalje vršile, z namenom, da izkolčita slalom progo kakor tudi označita smer proge za smuk. Ko na sta v hudem naličju prišla do Sv. Križa, sta zvedela, da tudi v višjih legah močno dežuje in bi pri takem vremenu bilo progo ne moredo markirati. Do kože premočena sta se torej vrnila na Jesenice ter izjavila, da se naslednji dan tekme ne bi mogla vršiti; o tem je bila obveščena vsa tekmovalstva. — Naslednje jutro pa je poslalo tekmovalce in vrhovni so bili pogrbeni s skoraj 1 m visokim govnim smogom, ki je zavzel prejšnje popoldne. Vsekakor, da je za izvedbo slalom proge v tako visokem smogu, s katerim bi bilo težko prebrskati, ki bi morali progo dobro stlačiti. Ker pa radi skrajno slabega vremena in ta namen določeni smučarji niso mogli priti na Ročco (deloma jih zadržuje njih služba) in ker je bil start do ločen za zgodnjo jutranjo uro, so torej proga za slalom ni mogla izvesti. Zelo smo razočani, kako bi si v takem primeru pomagali iz zadnjega druzi. Gospod N. P. pa naj blagovoli črta na znanje, da neki gospod ni izjavil, da se tekme zaradi neudolne Ljubljane ne vršijo, ampak prireditelj, temveč je bil želi pojasnila, da so Ljubljanci in tržki tekmovalci prisiljeni na Ročco. Prav isti gospod je nekaj dni prej izjavil, da se mora tekma vršiti neglede na število tekmovalcev, kar je bil tudi sklep uprave, ki ima o tem pravico odločati. Da bi se odpovedi tekme mogla pravdaoma obklicati, je bilo prepozno in smo prebrskali, da nas bodo zaradi tega tudi vsi oni sportisti delavci, ki se bavijo s sportom, razočali. — Prvenstvo GZSP v alpski kombinaciji bo izvedeno 16 marca. Poževska bi izvedla prvenstvo že 8. marca, pa je nadaljevanje vesolovanskega prvenstva na Bledu, da vedita je poverjena TK Skali, katara vilva pri posrednem popolno znanje, saj je TK Skala eden med onimi člani GZSP, ki se ne ustraši nobenega overenega in dela in je poleg tega tudi vedno pripravljen prevesti in izvesti vsako delo. — Za GZSP: Tajnik I. J. Cinkovlec. Kolesarska podružnica Ljubljana. Drevi ob 20 seja podpreze v posodbi sobi pri Amerikancu na Karlovski cesti v Ljubljani.

Železnica pod morjem

Kako bodo gradili gibraltarski predor

Francoski politični, gospodarski in tehnični krogi kažejo veliko zanimanje za članke »Tempo-vega« madridskega poročevalca o pripravah za zgradbo gibraltarskega podmorskega predora. Javnost ni slutila, kako je napredovalo to delo. Španski potapljači iz pomorske šole v Kartageni in oddelek podkopnikov britske sredozemske vojne mornarice so že lanskega septembra začeli vrtati na dnu Gibraltarskega preliva. Pripravili so prostor za polaganje kovinskih cevi, ki bodo tvorili predor.

Gibraltarski predor bo najdaljši umetni podzemeljski hodnik, kajti meri 32 km (dočim je do sedaj najdaljši Simplonski predor samo 20 km dolg). Zvezal bo Medino-Sidonio na španski strani s Alcazarseguro na afriški obali, in sicer 380 m pod morsko gladino. Obsegal bo poleg dvojne železniškega tira posebno avtomobilsko cesto. Sesalke bodo odvajale v ločeno rezervno cev vodo, ki bo nedvomno pronicala v notranjost predora. Delavci bodo izpostavljeni 25 do 28 stopinjski vročini, kar pomeni dokaj ugodne zračne razmere. Pri gradnji Simplonskega predora so trpeli ljudje do 50 stopinjske vročine in se morali menjati vsake pol ure.

Gibraltarski predor bo veliko pomenil za mednarodne železnice. Omogočil bo tri nove velikanke proge. Njih pomen ne bo zastajal za onim velike sibirske železnice. Prva proga bo zvezala Pariz skozi Gibraltar s špansko kolonijo Río del Oro in dosegla Dakar na vzhodnoafriški obali. Tu bodo potnike prevzemali brzi parniki prekoceanske brazilske plojbe. Potovanje iz Evrope v Južno Ameriko bo zahtevalo 8 dni manj, kakor doslej.

Druga proga bo znana, tolikokrat predlagana Saharska železnica. Skrajšala bo potovanje London-Captown na 8, namesto sedanjih 18 dni.

Tretja in zadnja proga bo vodila iz španskega Maroka skozi Alžir, Tunis in Tripolitano v Egipt. Omogočila bo priključek na francosko železnico Sirija-Bagdad-Indija in angleško progo Kairo-južna Perzija-Bombej. Vse to pomeni, da bo zvezal gibraltarski predor štiri celine: Evropo, Azijo, Afriko in Ameriko. Postal bo najpomembnejše svetovno železniško križišče.

Finančno ozadje velikankega načrta še ni popolnoma razvidno. »Tempo« zatrjuje, da bo krila Francija levji del gradbenih izdatkov in tudi pri-

manjklaj, ki bo neizogiben v prvih letih predorske železnice. Španska bo samo razširila sedanje ozko-irne železnice do normalnega splošno evropskega koloseka, da bi ugodila zahtevam mednarodnega prometa. Ameriški tisk pa zatrjuje, da bodo delili gradbene in prometne izdatke Anglija, Francija in Španija, ki so baje sklenile sporazum o višini potrebnih kreditov.

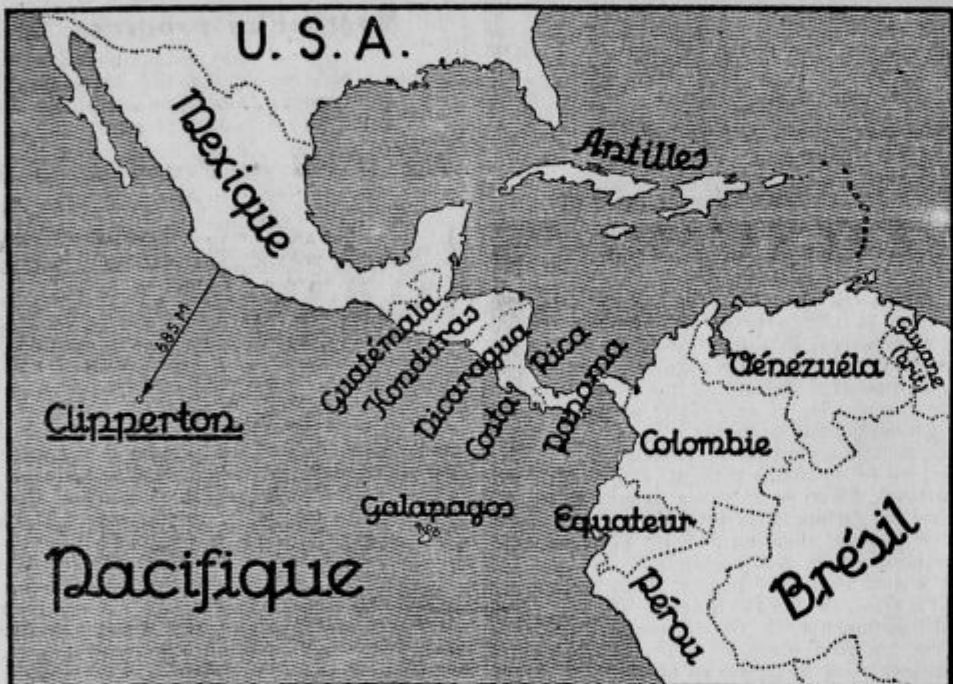
Kaznovana baharija

Skupina ameriških sportnikov, ki se je udeležila neke mednarodne tekme na Angleškem, si je pod vodstvom zastopnika britske Sportne zveze ogledovala londonske zanimivosti. Amerikanci so primerjali londonska poslopja z newyorškimi nebotičniki in glasno zabavljali nad Starim svetom. Vse jim je bilo preneznatno. Največ smeha je izzvalo nizko poslopje zunanjega ministrstva na Downing-streetu. Pred vrati je stal skromen avtomobil. »Še trizerjev vajenec bi si pri nas ne upal voziti v taki-le ropotilji!« — so se muzali ameriški gostje. V tem trenutku je zapustil poslopje in stopil v avtomobil neki gospod v cilindru. »Menda ni to britski zunanji minister?« je vprašal isti porogljivec. »O ne,« je mirno odgovoril vodnik, »to je samo poslanik Zedinjenih držav.« Gostje so obmolknil.

Obsojen kapitan

Kapitan in častniki zgorlega ameriškega parnika »Morro Castle« so bili v ponedeljek sojeni. Brodarsko sodišče je 25. februarja izreko razsodbo, da so obtoženi krivi strašne nesreče, ki je lanskega septembra zadela ameriški parnik »Morro Castle«, kateri je zgorel in z njim vred več ko 100 potnikov. Na podlagi te razsodbe sta bila kapitan in prvi inženjer obsojena, da za 90 dni izgubita pravico izvrševati službo kapitana, oziroma prvega inženjerja. Prvi pomočnik inženjer Abbott je bil obsojen na 30 dni izgube svoje službe, katero bo pa lahko začel opravljati že čez 3 mesece. Kapitan Warms pa bo smel opravljati službo na ladji le kot prvi častnik, in sicer leto dni. Da si zopet pridobi nazaj kapitanske pravice, bo moral drugič delati kapitanski izpit.

Otočič dobil gospodarja

Otočič Clipperton je najbolj vzhodni otok v Tihem morju; od-morske obale je oddaljen 685 milj. Dolga desetletja sta se pulili zanj Mehika in Francija. Končno sta se obe državi pred 7 leti dogovorili, naj v tem sporu razsodi laški kralj. Ta sodnik pa je 7 let okleval, komu bi prisodil pravico ter se je sedaj odločil za Francijo. Otok sam je čisto gol in pust, toda poln morskih ptic. Ti so v teku dolgih tisočletij pustili na otoku toliko svojih odpadkov, da je ptičje govno na debelo pokrivalo zemljo. Toda v teku teh 7 let, ko se ni vedelo, čigav bo otok, so na otok prišli ameriški špekulanti, ki so postrgali z otoka vse ptičje blato ter ga odpeljali drugam. Sedaj otok res ni nič vreden. — Še čudno, da se niso za to govno vojskovali. Francozi so šele sedaj poslali na otok Clipperton vojno ladjo, ki je zasidrala na to puščavo francosko zastavo.

Roman za mlade in stare

13

EMIL IN DETEKTIVI

Spisal E. Kästner, poslovenil M. Kunčič.

Četrto poglavje.

Sanje, v katerih se vse vrti in beži.

Nenadoma se je Emilu zadelo, da se vlak suče venomer v krogu kakor vlaki, s katerimi se igraje otroci. Strmel je skozi okno in se čutil. Krog je postajal vedno ožji. Sopihajoči stroj se je z vrto-glavo brzino bližal zadnjemu vagonu. In vse je kazalo, da dela to namenoma. Vlak se je vrtel okoli samega sebe kakor pes, ki se hoče ugrizniti v rep. Sredi črnega, besnečega kroga so stala drevesa, mlin in stekla in hiša z dvesto nadstropji.

Emil je hotel pogledati, koliko je ura. Segel je v žep, da bi potegnul uro iz njega. Vlekel je in vlekel in izvlekel nazadnje materino budilko. Pogledal je na številčnico in se zgrozil. Na številčnici je bilo napisano: »185 km na uro. Pljuvanje na tla smrtno nevarno!« Ozrl se je znova skozi okno. Sopihajoči stroj je bil zadnjemu vagonu čedalje bližji. Če trčita skupaj, je nesreča neizogibna. To je bilo jasno. Emil si ni prav nič želel, da bi pri tej nesreči sodeloval. Odprl je okno, skočil na podnožnik pri vozovih in tekkel po njem proti stroju. Morda je strojevodja zaspal? Medtem, ko je plezal proti srednjemu delu vlaka, je kukal skozi okna v kupa-je. Vlak je bil prazen. Enega samega moža je videl v njem: imel je trd klobuk iz čokolade, od katerega si je pravkar odkrnil velik kos in ga pohrustal. Emil je potrkal na okno in pokazal s kazalcem proti stroju. Mož pa se je brezskrbno za-

smejal, odkrnil od klobukovega krajevca še večji kos in se potrepil po trebuhu, ker mu je tako dobro teknilo.

Tako je Emil priplezal do premogovega zalogovnika. Tam se je vzel kvišku in se skokoma pogljal do strojevodje. Ta je čepel na kozlu, vihtel bič in držal vajeti, kakor da so k stroju vpreženi konji. In v resnici je bilo tako! Šest parov konj je vlekel vlak. Na podkvih so imeli srebrne kolotočnice, drdrali so z njimi po tirnicah in prepevali:

Regiment po cesti gre...

Emil je zgrabil kočijaža za rame, ga stresel in zakričal:

»Zavozite v drugo smer, sicer se bo zgodila nesreča!«

Tedaj je na svojo grozo videl, da kočijaž ni nihče drugi ko gospod stražnik Zumer.

Ta ga je presunljivo pogledal in zavpil:

»Kateri dečki so bili še zraven? Kdo je pomazal nadvojvodo Karla?«

»Jaz!« je priznal Emil.

»In kdo še?«

»Tega pa ne povem!«

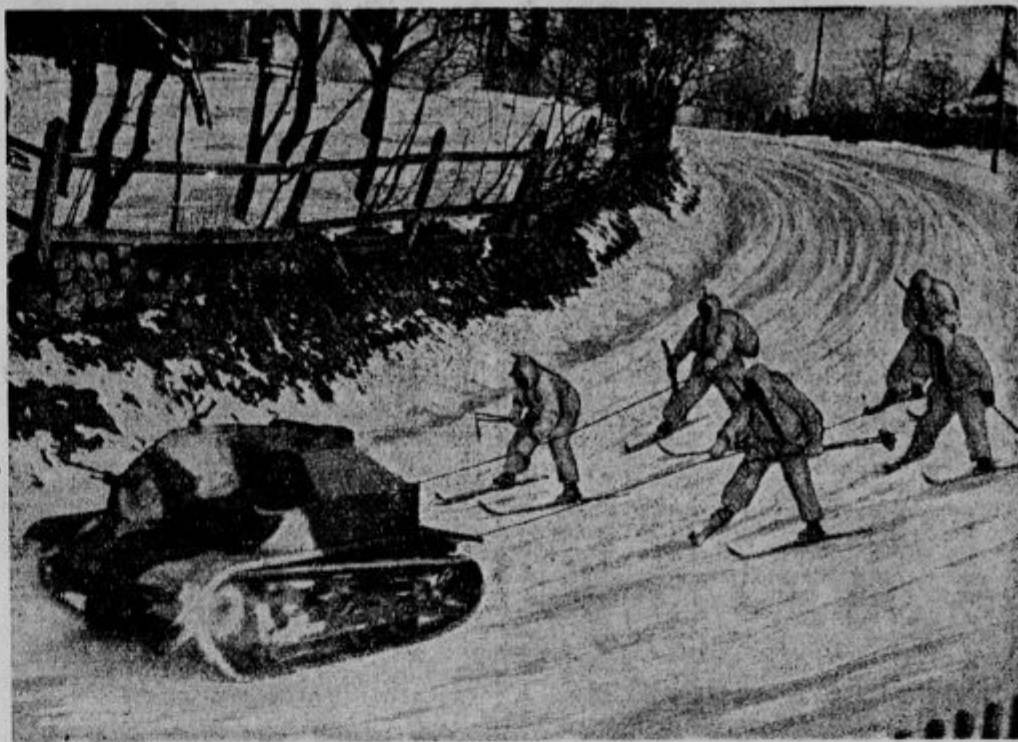
»Dobro. Se bomo pa še dalje vrteli!« je zagrozil stražnik Zumer.

In je znova zavihljal bič nad svojimi kljuseti, da so se divje vrpela na zadnje noge, potem pa še hitreje zdrvela zadnjemu vagonu nasproti. Na zadnjem vagonu je sedela gospa Olupkova in v smrtni grozi krillila z rokami, v katerih je krčevito držala čevlje. Konji so že hlastali po njenih nogah...

»Sto dinarjev vam dam, gospod stražnik!« je zakričal Emil.

»Jezik za zobe, nepridiprav!« je zatulil Zumer in švrcal konje z bičem, kakor da je zblaznel.

Tank vleče smučarje

Pri zadnjih vojaških vajah poljske armade v Karpatih je velik vojaški tank drsel po globokem snegu ter vlekel za seboj smučarsko vojaško pa-

truljo. Vojaki so bili oblečeni v bela oblačila, da bi jih »sovražnik« od daleč ne zagledal.

Najsrečnejši otok na svetu

Ameriški častnik Green je potoval okrog sveta ter se na svojem potovanju del časa mudil na otoku Tahiti. Ta otok amerškemu častniku očividno ni bil znan, zato je ondotne razmere natančno opazoval. In povedati je treba, da se je Američanu na Tahitiju zelo dopadlo, ker je ta otok silno lepo popisal.

Ce smemo torej verjeti povesti ameriškega častnika, na Tahitiju, otoku miru v Tihem oceanu, ni nobenih razlik med ljudmi. Na otoku prebiva kakih 4500 ljudi, ki so po večini Kitajci, in le kakih 400 priseljenih Evropejcev. Vsi pa žive srečno brez skrbi in zadovoljni, ker jim srečni otok nudi vsega, česar potrebujejo za varno, brezskrbno in skoraj brezdelno življenje. Tahiti je menda res prava zelenica miru. V zadnjih 75 letih, kolikor časa tam vladajo Francozi, se Francozi niti enkrat

še niso sprli z domačini. Kajpada so francoske kolonialne oblasti na tem otoku dovolj pametne in previdne, da se izogibljejo vsega, kar bi utegnilo povzročiti kake medsebojne spopade. Bistvo vse te modrosti pa je, da so francoske oblasti vsakemu otočanu na Tahitiju dale obširno svobodo.

Ko se sprehajaš po ulicah Papeete, glavnega mesta na Tahitiju, boš srečaval Evropejce, ki so oblečeni po najnovejši evropski šegi, poleg domačinov, ki hodijo bosi in le za silo pokrivajo svojo nagoto ter se za evropsko civilizacijo kaj malo brigajo.

Ameriški častnik Green je zaradi tega tako navdušen, da je po listih začel vabiti Američane, naj se izselijo na Tahiti, ta čarobni otok miru. Častnikar pa je pozabil, da bo Tahiti tisti hip prenehal biti olok srečnih, kakor hitro bi se tja naselili nervozni ameriški lovci za dobičkom.

Norec na lokomotivi

V severno-francoski industrijski postaji Aulnaye so 25. februarja ponoči opazili lokomotivo, ki je dirjala skozi postajo s hitrostjo 40 km na uro. Ker ob tem času ni bil naznanjen noben vlak in nobena prazna lokomotiva, so železniški uradniki naslednji postaji takoj dali telefonske signale, da nekaj ni v redu. Ističasno pa se je železniški uradnik, kateri je bil posebno pogumen, pogljal proti drveči lokomotivi. Posrečilo se mu je, da je skočil na stopnice in zlezal na lokomotivo. Tako je drvečo lokomotivo kmalu lahko ustavil. Na lokomotivi je našel neznanega moškega, katerega je z lokomotivo vred pripeljal nazaj na postajo. Pri zaslišanju je neznanec »strojevodja« izjavil, da je odpeljal lokomotivo iz neke kurilnice in da se je z njo hotel peljati naravnost v Pariz. Vprašan, zakaj ravno v Pariz, je odgovoril, da je že dolgo časa brez dela, katerega zaman išče. Zato si je sedaj izposodil lokomotivo, na kateri se je hotel naglo in poceni pripeljati v Pariz, kjer je upal dobiti delo. Mož so oddali na opazovalnico, ker ni pri pravi pameti.

Pasja palača v dimniku

Vsak večji parnik mora imeti tri dimnike, taka je navada. Če jih nima, se zdi, da ni lep. Tega se je menda držal tudi graditelj novega francoskega orjaškega parnika »Normandie«, kateri ima 79.000 ton.

Prihodno pomlad bo parnik začel voziti na progi Havre-Newyork.

»Normandie« je luksuzni parnik, ki je tako opremljen, da popotniki na njem ne bodo ničesar pogrešali. Posebno dobro je preskrbljeno za otroke in za pse. Zgraditelj parnika je namreč vedel, da ladja potrebuje le dva dimnika, imeti mora pa tri — zaradi lepote. Zato je temu primerno uredil tudi načrt. Tista dva potrebna dimnika bosta sicer spuščala dim, a za to je dovolj čisto ozka okrogla odprtina sredi dimnika. Ker pa je vsak dimnik zelo obsežen, so v obeh dimnikih okrog notranje cevi uredili igraške sobice za otroke. V en dimnik so celo postavili Gašperčkov oder, ki bo skrbel za zabavo otrok.

Tretji dimnik, ki je le zaradi lepšega, pa bo služil za pasje prebivališče. Okrog in okrog v steni so pasje hišice z lepimi posodami in svežo tekočo vodo. Sredi pa je večji prostor, kjer se bodo psi lahko igrali in se seznanjali, če bodo s tem gospodarji zadovoljni. Da pa pasji lajež popotnikov ne bo motil, je tako narejeno, da se bo glas izgubljal iz zadnjega krova.

Ce bo pasji svet zvedel za to moderno novotarijo, bodo psi bogatašev po vsej sili hoteli potovati le na »Normandiji«. — Za revne ljudi tam itak ne bo prostora.

Ali ste že poravnali naročnino?

POTEPUHA

Prvi potepuh kriči za drugim, ki beži pred hudim psom:

»Počakaj, počakaj! Ali ne poznaš pregovora: »Pes, ki laja, ne grize!«

Tovariš potepuh je zakričal nazaj: »Jaz ga že poznam, jaz, ampak božve, če ga pozna pes!«

PRI SAHU

Šahist šahistu: »Vi in vaša viržinka sta si čisto podobna, gospod Neznal.«

»Kako to mislite?« se je začudil.

»Oba zelo slabo vlečeta.«

Goska

Učence vpraša učitelja:

»Gospod učitelj, mama mi je naročila, naj vas vprašam, če radi jeste gosje meso?«

Učitelj: »Povej mami, da gosje meso zelo rad jem.«

Cez teden dni vpraša učitelj učenca: »No, kaj je z gosko?«

»Prosim, gospod učitelj, ozdravela je!« se je odrezal učenec.

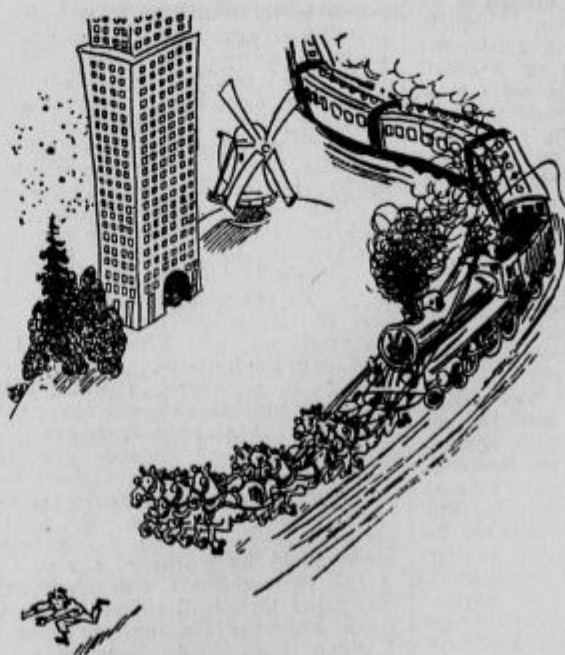
Seno in slama.

A: »Ali veš, kakšna razlika je med senom in slamo?«

B: »Ne.«

A: »Saj to že vsak osel več.

B: »Zato pa ti tako dobro veš!«

Emil ni mogel več vzdržati. Skočil je z vlaka. Dvajsetkrat je v zraku obrnil kozolec, preden je padel na tla, pa si ni skrivil niti lasu. Pobral se je in se ozrl za vlakom. Ta je negibno in neslišno stal zraven njega in konji so zbegano obračali glave. Nozdrvi so se jim penile od napora. Stražnik Zumer je planil na noge, udaril z vso silo živali z bičem in zarjul:

»Hi! Naprej! Za njim!«

(Dajje prihodnjič.)

DRAMA — Začetek ob 20

Petek, 1. marca ob 15: *Vihar v kozarcu*. Dijaška predstava po globoko znanih enah od 5-14 Din. Tzv. Sobota, 2. marca: *Stuga dveh gospodov*. Izven. Znižane cene od 24 Din navzdol.

OPERA — Začetek ob 20

Petek, 1. marca: *Zaprto*.
Sobota, 2. marca: *Pri belim konjčku*. Izven. Znižane cene od 20 Din navzdol.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 1. marca: *Zaprto*.
Sobota, 2. marca: *Profesor Zil*. Red A.
Nedelja, 3. marca ob 15: *Izpušeni valček*. Znižane cene. — Ob 20: *Veseli kmetje*.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 4. marca ob 20: *Profesor Zil*. Gostovanje Narodnega gledališča v Mariboru.

Naznanila

Ljubljana

1. Violinski koncert virtuza Zlatka Balokovića bo drevi ob 20 v veliki unioński dvorani. Predprodaja vstopnic je v knjižarni Glasbene Matice in od 19.30 dalje pred veliko uniońsko dvorano.

1. Kino *Kodljeno*. Drevi ob 20 dva sporeda: premiera *Ko bi kralj bil...* (Viktor de Kowa) in češki film *Zlata Katarina*.

1. Nočno službo imajo lekarni: mr. Lenšek, Rešjeva cesta 1; mr. Babovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

Maribor

m. *Presenečenje pripravljajo Mariborčanom* Glasbena Matica s svojim letokajim II. simfoničnim koncertom 15. marca v veliki unioński dvorani. Program bo peser in izbran ter bo nudil vsakemu ljubitelju glasbe izreden užitek.

m. *Razvrti častniki zborujejo*. Mariborski pododbor Zruženja rezervnih častnikov in bojovnikov bo imel svoj občni zbor v nedeljo, 10. marca v prostorih hotela Zamore v Gosposki ulici. Začetek ob 9.

Celje

c. *Pedagoški krošek* učitelstva in staršev se topet sestane danes ob 16 v mestni soli. Nadaljevala se bo debata o detinskih dobi. Prvega sestanka se je udeležilo mnogo očetov in zlasti mater, ki so z zanimanjem sledili in sodelovali pri debati.

Naše dijaštvo

Kongregacija akademikinj vabi na sestanek v petek ob četrti na sedem.
Seja odbora Akademike akcije za izpopolnitev univerze bo danes ob 5 na tehnikli.

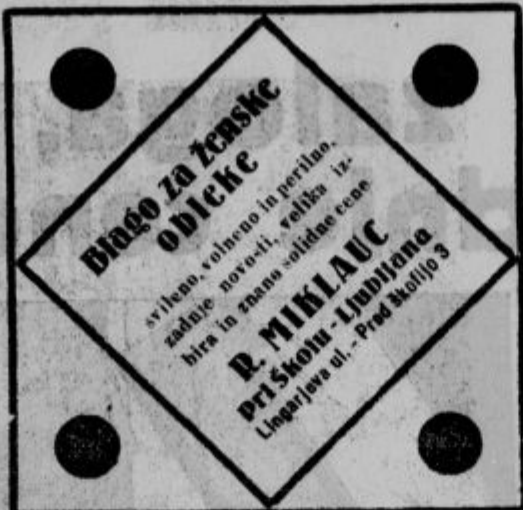
Radio

Programi Radio Ljubljana:

Petek, 1. marca: 11.00 Šolska ura: O jugoslov. glasbi (Emil Adamič) 12.00 Odmori iz havajskega otoka (plošče) 13.30 Poročila 14.00 Glas, Jugoslov. orkestralna glasba na ploščah 15.00 Kultura starih narodov (Franc Teršeglav) 16.30 Radijski orkester 18.40 Literarna ura: O literarni kritiki (prof. Fr. Vodnik) 19.00 Radijski orkester 19.30 Glas. Jedilni list: program za soboto 19.30 Glas. ura 20.00 Koncert za tri flaute, 21.30 Glas. poročila 21.50 Radijski orkester.

Drugi programi:

PETEK, 1. marca, Beograd: 20.10 Zagreb 22.15 Rad. orkester — Zagreb: 20.00 Klav. koncert 20.30 Viol. koncert 21.00 Enodejanka 21.30 Operni zbor 22.15 Tunburški orkester — Dunaj: 16.10 Avstriji. voj. godbe na ploščah 17.30 Fantazija za klavir 19.30 Pesmi rokodelcev 21.15 Napačni stotak, veseloligra, Eoverweg 22.05 Indijska glasba na ploščah 23.00 Plošče 23.45 Jazz — Budimpešta: 19.30 Prenos iz opere 22.30 Cigan. glasba — Milan: 17.05 Rim 21.00 Simfon. koncert 23.15 Plesna glasba — Rim-Bari: 16.00 Klav. glasba 20.45 Koncert 22.00 Petra ura — Praga: 19.10 Jazz 19.40 Orgelski koncert 20.00 Moški zbori 20.45 Gondolske pesmi za klavir 21.15 Bachov koncert — Brno: 19.30 Iz čeških operet 22.45 Dom. glasba 21.10 Roke, detektivska vesoligra — Bratislava: 19.00 Zlatava 20.30 Sonata za čelo in klavir, Foerster 20.45 Balade — Varšava: 20.15 Koncert Bachovih del 22.40 Plošče 23.15 Plesna glasba — Vsa Nemčija: Ves program je posvečen proslavi dneva vrnitve Posavja Nemčiji. Program je deloma negotov 18.00 Godba na piha 20.00 Proslava v Saarbrückenu 21.00 Več. koncert 22.00 Plesna glasba — Zürich: 20.00 Vesela glasba iz starih časov 20.35 Bachova orgelska dela 21.00 Kom. glasba 21.50 Rad. orkester — Strassburg: 21.20 Mendelssohn: Italijan. simfonija 22.10 Gledališki ravnotež, opera: Mozart.

Manjša tiskarna

z veliko koncesijo v Ljubljani
se da podjetnemu tiskarju

v našem

Ponudbe upravi »Slovenca« z označbo »Tiskarna«.

Korespondenta

išče za takojšnji nastop pohištvena industrija na Gorenjskem. Perfekten mora biti v slov., srbohrv., nem. strojepisu in stenografiji, zmožen tudi samostojnega dela in organizacije v tuzemski prodaji; so. le, dosedanja zaposlitev in reference na upravo »Slovenca« pod »Agilen« št. 2163.

Debege tiskalno napravo

skoro novo: aparat in večjo zalogo črk, le malo časa rabljeno, ceno prodam Naslov pove uprava »Slovenca« pod »Debege«.

Nogavice za vsakega!

Prepričajte se o naši veliki izbiri nogavic, od priprostilih do najfinjših, v vseh mogočih, sedaj modernih barvah, po neverjetno nizkih cenah.

Moške od Din 2'75 dalje
Ženske od Din 6'50 dalje

Ant. Krisper

Stritarjeva ulica 3 LJUBLJANA Mestni trg 26

VABILO

na XXXIX. redni občni zbor
Ljudske posojilnice v Ljubljani

r. z. z. n. z.

ki se bo vršil dne 11. marca 1935 v posvetovalnici lastnega doma ob 16 s sledečim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Sklepanje o potrditvi bilance.
5. Sklepanje o porabi dobička.
6. Dopolnilna volitev načelstva.
7. Dopolnilna volitev nadzorstva.
8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 28. februarja 1935.

NAČELSTVO

† Vsem sorodnikom, znancem in prijateljem javljam žalostno vest, da je dobi soprog, oče in stari oče, gospod

Ivan Friškovec

v sredo, dne 27. februarja 1935 ob 11. uri dopoldne, v javni bolnišnici, previden s sv. zakramenti za umirajoč, v 60. letu starosti, Bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega bo v petek, dne 1. marca 1935 iz mrtvašnice na Zaloški cesti na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 28. februarja 1935.

Zalujoča soproga Elizabeta

Ivan, Franci, Anton, Polde, sinovi.

Službo cerkvenika pri podružnici pri Božjem grobu v Stepanji vasi

razpisuje župni urad sv. Petra v Ljubljani

Pogoji:

1. Večletna služba kot cerkvenik in letna spričevala;
2. potrdilo župnega urada, kjer je prosilec služboval, o neomadeževani preteklosti in o upornosti za to službo;
3. prosilec mora biti obrtnik, ker sami dohodki od mežnarije za življenje ne zadostujejo;
4. prosilec mora biti poročen.

Dohodki:

1. Prosto stanovanje, obstoječe iz blišice v zelo slabem stanju, in iz sveta, toliko, da se mora rediti eno živinčje;
2. nekaj bere v naravi;
3. dohodki od zvonjenja in pogrebov;
4. pristojbine od kopanja jam.

Zadnji dan za vložitev pismenih prošnji je dne 8. marca 1935.

Ponudnikom, ki so že poslali do sedaj pismene prošnje, ni treba pošiljati novih prošnji, ker ostanejo stare pismene ponudbe v veljavi.

Na osebne ustmene ponudbe in na ponudbe, ki ne odgovarjajo gornjim pogojem, ter na ponudbe, ki bodo prepozno vložene, se ne bo oziralo.

Dunajski velesejem

od 10. do 16. marca 1935.
(v rotundi do 17. marca).

Predmeti za razkošje in potrebnosti / Pohištvo / Reklama / Francoska kolonijalna razstava / Sejem za tknine in oblačila, Pletenine, Moda za kožuhovino / Posebna razstava, Gospodarstvo v podvigu / Tehnični sejem. Stavbe in gradnja cest. / Potrebščine za pisarne / Razstava izumiteljev.

Mednarodna razstava avtomobilov in motornih koles. Lovska razstava, Razstava strelcev. Živilska razstava. Vzorčni sejem za poljedelstvo in gozdarstvo.

Brez potnega vizuma Z velesejmsko izkaznico in potnim listom prist. prestop meje v Avstrijo. Madžarski propusti: vizum se izdaja proti predložitvi sejske izkaznice na meji, izdatno znižanje voznine na južni in madž. in avstr. žel. zaisah, na Dunavu, na Jadranskem morju, kakor tudi v račnem prometu. Pojavnila vseh vrst in sejske legiti-macije (a Din 50—) se dobivajo pri Wiener Messe A. G., Wien VII. in pri častnih zastopstvih v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Tyrševa cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), Tyrševa cesta 1 in njene podružnice
Zveza za tujski promet v Sloveniji (»Putnik«), podružna hotel Miklič, nasproti gl. kolodvoru

Jugoslovanska zavarovalna banka

Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Osijek, Novi Sad in Split

„SLAVIJA“ v Ljubljani

Gospodskovalna ulica 12.

Telefon št. 2176-2276

Björnsterne Björnson:

27

Deklica s Prisoj

Med delom je Senevi pripovedovala, kaj počno doma in koliko se je trudila, da je očeta opremila za pot. Potem je poprašala Senevo, ali misli na to, da je treba brati božjo besedo, preden zvečer leže spat; »zakaj na to ne smeš pozabiti,« je rekla, »sicer ti drugi dan delo ne pojde izpod rok.«

Ko je bilo vse opravljeno, ste šli na trato in sedli, da bi počakali krav. Čez nekaj časa je mati prala po Ingridi, ali se ne bo kmalu vrnila na planino. Seneva pa ni vedela nič več ko mati. »Da, taki so zdaj ljudje,« je menila mati; Seneva je dobro razumela, da s tem ne meri na Ingrido. Rada bi bila pomenek drugim zasakala, pa si ni upala.

»Kdor ne nosi Boga v srcu, tega Bog obišče, kadar se ga najmanj nadeja,« je rekla mati.

Seneva je molčala.

»Da, da, saj sem zmeraj pravila, da iz tega fanta ne bo nič prida... Kako se vede... fuji!«

Obe ste streljeli v dolino ter sta se skrbno izogibali, da bi druga drugo pogledali.

»Ali si kaj slišala, kako mu je?« je spregovorila mati in hčer naglo pogledala.

»Nek je odgovorila Seneva.

»Baje je hudo slab,« je nadaljevala mati.

Seneva je začutila, da se ji stiskajo prsi.

»Ali je nevarno?« je pralaša.

»Seveda... nož med rebra in pa še drugače precej poškodovan...«

Senevi je vsa kri šinila v glavo — naglo se je obrnila proč, da bi tega mati ne zapazila.

»No, morda pa ni take sile?« je rekla kolikor mogoče mirno. A mati je opazila, kako so se ji dvigale prsi in je zato odgovorila: »Ne, prav za prav ni nevarno.«

Tedaj šele je Seneva zaslutila, da se je nekaj strašnega zgodilo.

»Ali leži?« je pralaša.

»Seveda leži, v postelji je. Žalost za starše — tako pošteni ljudje so! In dobro so ga vzgajali, Bog jim tega ne bo štel v zlo.«

Senevi se je tako inako storilo, da si ni mogla več pomagati. Mati je nadaljevala:

»No, sedaj se vidi, kako dobro je, da se nihče ni nanj navezal. Ljubi Bog vse dobro ravna.«

Senevi se je tako zavrtelo v glavi, da je mislila zdaj zdaj zgrijeti po hribu navzdol.

»Da, da, vedno sem govorila očetu: Bog naju obvaruj, sem rekla, samo to hčer imava, dobro morava paziti na njo. On je nekam preveč mehkega srca, tvoj oče, čeprav je drugače na moč dober. No, pa tudi to je dobro, da rad posluša dober svet, kjer ga dobi. In ta je v božji besedi.«

Ko pa je Seneva pomislila na svojega očeta in se domislila, kako dober je bil vedno za njo, se je še težje branila solz. Sedaj se jih nikakor ni mogla več ubraniti — zajokala je.

»Jokaš,« je pralaša mati in jo pogledala — ni je pa mogla videti v obraz.

»Da... na očeta mislim, in kar...« Sedaj so jo solze kar polile.

»Ljubi otrok, kaj pa ti je?«

»Ah, saj samsa ne vem... prišlo me je... ko bi se mu na potu kaj zgodilo,« je ihtela Seneva

»Kako neki moreš tako govoriti!« je rekla mati; »kaj neki naj se mu zgodi?... Saj do mesta ima lepo pot...«

»Seveda, ampak pomisli... kaj se je... onemu zgodilo,« je ihtela Seneva.

»Onemu kajpada!... Ampak tvoj oče, mislim, ne bo planil kakor kak norec. Zdrav in cel se bo vrnil, če Bog ne odvrne od njega svoje roke.«

Solze, ki niso prenehale teči, so zaskrbele mater. Naglo je spregovorila:

»Marsikaj na svetu človek težko prenaša, pa se mora potolažiti z mislijo, da bi bilo lahko še mnogo težje.«

»Oj, to je žalostna tolažba,« je rekla Seneva in bridko jokala.

Mati, ki si ni upala reči vse, kar je imela na srcu, je le odgovorila:

»Bog marsikaj kar očitno sam uravnava, tako tudi tukaj.«

Vstala je, ker so na bregovih krave začele mukati, zvonci so se oglašili, pastirji so trobili in vsa čreda se je počasi vračala; zakaj krave so bile site in zato pridne. Mati je obstala in nekoliko počakala, potem je pozvala Senevo, naj gresta kravam naproti. Tudi Seneva je vstala in šla za materjo, le da je počasneje stopala.

Karena Solbakken se je zamotila z živino, katero je pozdravljala. Krava za kravo je prihajala k gospodinji, katero je spoznala, in veselo mukala. Ona pa jih je božala, ogovarjala ter se veselila, ko je videla, kako je žival dobro rejena.

»Da, da,« je menila, »Bog ne zapusti človeka, ki vanj zaupa.«

Dijak gospodarju: Rad bi vam povedal, da smeži skozi streho v mojo sobo. Gospodar: Glejte, da mi ne napravite smuške skakalnice v sobi.

Sodnik: »Videl ste, kako je padla Angležu denarnica iz žepa, pa ga niste poklicali in mu vrnili denarnico.« Obtoženec: »Saj vendar ne znam niti hesedice angleško!«

Bric: »Kakšna ideja. Pri Polenti se pa vsi uče italijansko!«

Zafrkad: »Več, pred kratkim so posnili nekoga italijanskega dojenčka, pa se sedaj boje, da jih ne bi razumel, ko bo začel govoriti.«

Prvi obisk v Ameriki. Ko je Kolumb odkril Ameriko, je dovolil svojemu moštvu, da sme za nekaj ur na suho, pred šestimi zvečer pa da morajo biti vsi na ladji.

Med moštvom se je nahajal tudi neki Dalmatinec. Ta se je pa ni vrnil ob šestih temveč ob osmih Kolumb ga je pokaral, rekoč: »Kje si bil tako dolgo?« Dalmatinec mu odvrne: »Dalmatince nam odvrne!«

Denar**Posojila**

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana Krekov trg 10

Tekoči račun

Zadružne gospod. banke 10—20.000 Din - prodam. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zadružna« 2126.

Stanovanja**Stanovanje**

s pritliklinami oddam takoj v Rožni dolini, Cesta IX. št. 7.

Dvosobno stanovanje oddam za april. - Srešen. Vodnikova cesta št. 13. Šiška.

Sostanovalca

sprejem v značno sobo. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 2130.

Opremljeno sobo

za 1 ali 2 gospoda - oddam. Kosarjeva 43, Maribor.

Objave**Preklc**

Vsed več neljubih primerov opozarjam javnost, da živčno bolnemu Francetu Škrabarju, rojenemu 5. II. 1905 v Ljubljani - ničesar ne kreditirajo. — Mati in bratje.

Posrestva**Posestvo**

srednje veliko - vzamem v najem ali kupim. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 2133.

Radio

Radio aparat Ingelen štiricevni — naprodaj za 3000 Din. — Zaloška 15. Moste. Ogleda se ga od 6. do 7. zvečer.

Obrt**Posteljne mreže**

v lesenih in železnih okvirjih ter železne postelje vseh vrst izdeluje in sprejema v popravilo najceneje P. Strgulc, Gosposvetske 13, Kolizej - Ljubljana. (1)

Predno se odločite za popravilo Vaše kontrolne blagajne

zahtevajte ponudbo od specialnega mehanika
B. Žitnik, Ljubljana
Kolodvorska ul. 26
Tel. št. 34-23
Za vsako delo pismeno jamčim!

Prodamo**Neveste**

gospodinje - obrtniki ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izpraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. - po znatno znižanih cenah Stanko Florjančič, železnina. Resljeva cesta št. 3 (poleg Zmajskega mostu). Vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi brailne knjižice Kmetске in Ljudske posojilnice ljubljanske. (1)

PREMOG DRVA IN Karbo paketi

pri Iv. Schumi Dolenjska cesta Telefon št. 2951

Parni stroj

100 PS, polstabilni (lokomobila) ter 170 PS elekromotor (synchronizirani asynchronomotor) radi ukinitev obrata poceni naprodaj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Industrija 61«. (1)

Za »Jugoslovansko tiskarno« v Ljubljani: Karel Čet

Dokler traja zaloga, nudimo naslednje cene:

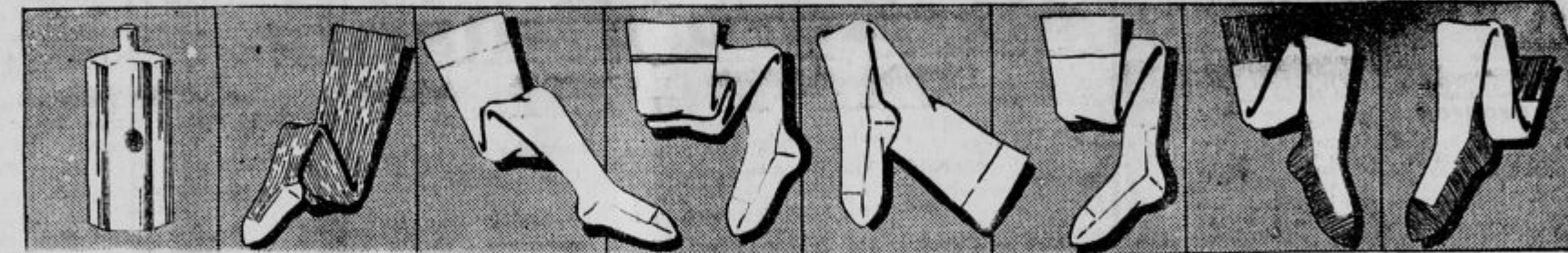
- 12209 Tenis-flanela za perilo, meter Din 4.—
12210 Enobarvna flanela v vseh barvah, meter Din 7.—
12211 Flanela za žensko in otroško perilo z drobnimi rožicami, meter Din 8.—
12212 Modrotiskano za predpasnike, šir. 80 cm, m Din 6.—
12213 Švicarski markizet za zastore, v beli ali ekri barvi, širina 110 cm, meter Din 15.—
12214 Švicarski markizet za zastore v beli ali ekri barvi, šir. 150 cm, meter Din 22.—
12215 Klot v vseh barvah, tudi v modernih vzorcih, m Din 15.—
12216 Fini popelina za moško perilo v modernih vzorcih, m Din 15.—
13681 Ženski predpasnik iz šifona, okrašen s platnenim vložkom, Din 14.—

- 13602 Ženska spalna srajca, okrašena z vezanjem in azurjem, iz batista, v raznih barvah . . . Din 25.—
13603 Ženska spalna srajca iz popelina, v raznih barvah, okrašena z vezanjem in azurjem . . . Din 39.—
13604 Ženska spalna srajca z dolgimi rokavi, iz češke flanele trajne barve, z rožicami . . . Din 70.—
13605 Ženska spalna srajca iz enobarvne flanele v raznih barvah, z dolgimi rokavi, Din 48.—
13606 Ženska pižama z dolgimi rokavi iz enobarvne flanele Din 58.—
13607 Ženski predpasnik iz šifona, z naramnicami, okrašen z azurjem . . . Din 12.—
13608 Ženski haljasti predpasnik, okrašen z obročki . . . Din 25.—
13609 Ženski haljasti predpasnik iz klota, okrašen z obročki, Din 32.—

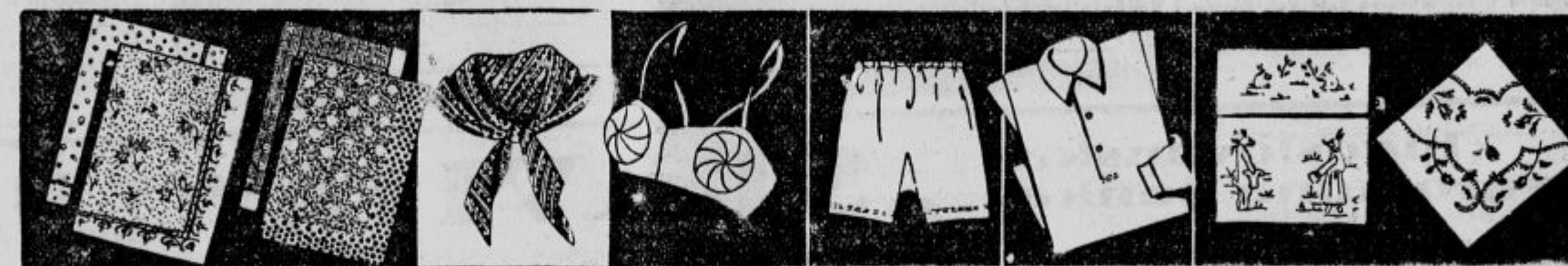

- 13610 Mesečni vložek iz pletene tkanine, Din 250
13611 Mesečni vložek iz dobrega frotirja, Din 4.—
13612 Mesečni pas iz dobrega ripsa bele barve . . . Din 8.—
13613 Oprsniki v raznih barvah in velikostih, okrašeni s šipkami . . . Din 10.—
13614 Ženske hlače iz dobrega šifona, okrašene z azurjem, Din 12.—
13615 Ženske hlače iz dobrega batista v raznih barvah . . . Din 14.—
13616 Ženska srajca iz dobrega šifona z azurjem . . . Din 12.—
13617 Ženska srajca iz popelina v raznih barvah . . . Din 20.—

- 5250 Kolonjska voda v raznih vonjavah, vsebuje 100 g, Din 15.—
5251 Trpežne nogavice iz močnega materijala, z dvojnim stopalom, v vseh barvah . . . Din 10.—
5252 Zelo trpežne nogavice iz umetne svile v lepih barvah, par . . . Din 10.—
5253 Zelo dobre bombažne štrpne nogavice v drap, rjavi, sivi in črni barvi, par . . . Din 5.—
5254 Zelo trpežne bombažne nogavice, kompl. dolžina v drap, sivi, črni in beker barvi, par . . . Din 8.—
5255 Svilene nogavice, drobne luknjice, zelo močne, kompl. dolžina, modne barve, Din 17.—
5256 Volnene, zelo dobre, tople nogavice z zelo majhnimi pogoški v beker, sivi, črni barvi, par . . . Din 25.—
5257 Otroške nogavice zelo trpežne, kompl. dolžina v drap, beker, sivi in rjavi barvi, vel. 1 2 3 4
Din 4.— 4.50 5.— 5.50
vel. 5 6 7 8
Din 6.— 6.50 7.— 7.50
vel. 9 10 11
Din 8.— 8.50 9.—

Kdor varčuje, ta kupuje pri Kastner & Öhler.

- 5917 Poldelenske naglavne rute, Din 8.—
5918 Svilene naglavne rute . . . Din 18.—
5919 Svilena ruta za okrog vratu na 3 ogle . . . Din 12.50
5920 Oprsniki, svileni, triko, Din 6.—
5921 Ženske triko hlače, zimske, Din 15.—
5922 Moška sportna srajca, zimska, Din 39.—
5923 Tiskane vrečice, platnene, za krtice . . . Din 5.—
5924 Tiskani mlje iz rožnega ali modrega platna vel. 80x90 cm, Din 20.—

Naročite čimprej, pogodili boste pravo. Na navadno dopisnico napišite številko in količino naslikanega blaga, ki ga želite. Blago pošljemo po povzetju, franko od Din 250 — vrednosti dalje. Jamčimo za brezgrajno kvaliteto. Blago, ki ne ustreza Vaši želji, zamenjamo ali takoj vrnemo denar.

Kastner & Öhler, Zagreb.

Seme ski ove

dobroznati ječmenov-c švedskega izvora zajamčeno kaljiv, nudi najcenejšo, dokler kaj zaloge

A. VOLK
LJUBLJANA, Resljeva c. 24

Prima šport. suknjice po 98 Din, pumparice, modne hlače itd., kupite zelo ugodno pri Preskerju, Ljubljana, Sv Petra cesta 14. (1)

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, oče in sin, gospod

Josip Kožuh

hišni posestnik v Kosezah in poštni zvičnik

v 48. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragoga pokojnika bo v soboto, dne 2. marca ob 3 popoldne iz hiše žalosti v Kosezah na domače pokopališče. Koseze pri Ljubljani, dne 28. februarja 1935.

Globoko žalujoča soproga, oče in otroci.

PROSTOVOLJNA GASILSKA ČETA LJUBLJANA-MESTO javlja tužno vest, da je umrl njen dolgoletni zvesti član, tovariš

IVAN FRIŠKOVEC

gasilec - rezervni član

Pogreb pokojnega se vrši v petek, dne 1. marca 1935 ob 16 iz mrtvaške veže splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu Blag mu spomin!

V Ljubljani, dne 28. februarja 1935

Izdajatelj: Ivan Rakovec.

Urednik: Viktor Cenčič.